

Raport în urma consultărilor cu comunitatea profesională și cu actori culturali și instituționali pentru realizarea Muzeului de Arhitectură, un proiect strategic al Ordinului Arhitecților din România.

ORDINUL
ARHITECȚILOR
DIN ROMÂNIA

Timbrul
Arhitecturii

Cuprins	1.	Introducere	5
	2.	Metode de consultare	6
	3.	Analiză	8
	3.1.	Chestionar filiale OAR	9
	3.2.	Chestionar membri OAR	14
	3.3.	Cafenele publice	28
	3.4.	Interviuri	41
	3.5.	Declarații despre muzeu din partea unor personalități profesionale și culturale	52
	4.	Concluzii	56
	5.	Anexe	59
	5.1.	Chestionar președinți filiale	60
	5.2.	Chestionar membrii OAR	62
	5.3.	Agenda atelierului – cafea publică cu organizatorii de anuale și bienale OAR, 22 martie 2025	66
	5.4.	Agenda cafelei publice din bucurești, 5 aprilie 2025	67
	5.5.	Ghid de interviu semistructurat	68
	5.6.	Întrebări de ghidaj pentru declarațiile despre muzeu	70

Raport în urma consultărilor cu
comunitatea profesională și cu
actori culturali și instituționali
pentru realizarea Muzeului de
Arhitectură, un proiect strategic al
Ordinului Arhitecților din România.

Autori Cristina Văileanu
Alex Axinte

Ilustrații Dan Perjovschi

Februarie — Mai 2025
București

1 Introducere

Muzeul de Arhitectură este un proiect strategic al Ordinului Arhitecților din România, avizat favorabil în 2024 de Consiliul Național, cu obiectivul de a construi un program capabil să reafirme arhitectura ca politică culturală în context european și să se înscrie în strategia organizației pentru o politică națională de arhitectură.

În vederea fundamentării temei curatorial-conceptuale pentru inițierea muzeului, OAR a demarat în perioada februarie-mai 2025 un amplu proces de consultare, structurat pe mai multe metode complementare, menite să capteze o gamă diversă de perspective și așteptări din partea actorilor relevanți: arhitecți, organizații profesionale, parteneri academici și culturali, specialiști în muzeologie și educație, reprezentanți ai societății civile.

Prin această etapă de documentare și dialog, OAR își propune să fundamenteze viitorul muzeu pe un set solid de nevoi, viziuni și valori împărtășite, oferind premisele unei instituții relevante, incluzive și sustenabile pe termen lung.

Procesul de consultare a folosit instrumente cantitative și calitative pentru a colecta informații și opinii relevante pentru dezvoltarea temei de concurs curatorial:

- două chestionare online – unul adresat președinților filialelor OAR și unul membrilor individuali;
- două cafenele publice – formate de discuție participativă facilitată, cu actori din arhitectură, urbanism, cultură și mediul academic;
- patru interviuri semistructurate cu profesioniști activi în domenii-cheie culturale;
- colectarea de declarații și poziționări publice din partea unor personalități din zona culturală și profesională.

Acest raport sintetizează rezultatele procesului de consultare, cu scopul de a contribui la formularea temei de concurs pentru dezvoltarea conceptuală și operațională a Muzeului de Arhitectură. Analiza rezultatelor procesului de consultare reflectă un grad ridicat de interes și angajament din partea comunității profesionale și a altor actori interesați, dar și o serie de așteptări clare privind rolurile muzeului, formatul său funcțional, parteneriatele esențiale și impactul său în societate.

2 Metode de consultare

Procesul de consultare, desfășurat între lunile februarie și mai 2025, a avut ca obiectiv colectarea de opinii, nevoi și propuneri din partea unei game largi de actori implicați direct sau indirect în domeniul arhitecturii, patrimoniului, educației culturale și dezvoltării urbane. Scopul a fost acela de a fundamenta tema viitorului apel curatorial pentru Muzeul de Arhitectură într-un mod deschis, colaborativ și documentat.

Consultarea a urmărit trei obiective principale:

- Informarea profesioniștilor și partenerilor culturali cu privire la intenția de dezvoltare a muzeului;
- Validarea direcțiilor tematice și funcționale propuse în viziunea preliminară;
- Colectarea și integrarea ideilor, preocupărilor și contribuțiilor din teritoriu și din zona culturală pentru formularea unei teme relevante.

Pentru atingerea acestor obiective, au fost utilizate următoarele metode de consultare:

A. Chestionar online – Președinții de filiale OAR

Chestionarul a avut ca scop colectarea viziunilor instituționale ale filialelor OAR asupra rolului și valorii muzeului în context profesional și regional. Au participat toți cei 22 de președinți de filiale (răspunsuri 100%). Temele abordate au fost:

- Definirea rolurilor principale ale muzeului;
- Beneficiile percepute pentru arhitecți și comunități;
- Tipuri de resurse pe care filialele le pot pune la dispoziție pentru muzeu (logistică, conținut, relaționare locală).

B. Chestionar online – Membrii individuali OAR

Chestionarul a investigat percepțiile și așteptările arhitecților din întreaga țară față de Muzeul de Arhitectură. Au participat 597 membri OAR din totalul de 10.379 (rata de participare: 5,75%). Temele abordate au fost:

- Roluri și funcții ale muzeului;
- Tematici pentru expoziții;
- Formate de funcționare (spațiu fizic, digital, itinerant);
- Surse de finanțare;
- Sondarea interesului pentru implicare activă;
- Propuneri de parteneriate și denumire.

C. Cafenele publice – consultări participative

Au fost organizate două evenimente de tip Cafenea Publică (World Café), ca metodă calitativă de consultare structurată, favorabilă dialogului deschis și generării de idei colaborative.

C.1. Atelier cu organizatorii de anuale și bienale OAR

17 președinți de filiale OAR și coordonatori de anuale și bienale de arhitectură au participat la Viscri, pe 22 martie, la un atelier de consultare. Temele abordate au fost:

- Viziunea și misiunea muzeului;
- Relația cu proiectele culturale ale filialelor;
- Etapizare și amplasament;
- Riscuri și oportunități.

C.2. Cafenea publică cu parteneri culturali și profesioniști

Aproximativ 25 de profesioniști din arhitectură, urbanism, mediul academic, muzeal, artistic, ONG-uri au participat la o cafenea publică, pe 5 aprilie, la Casa Mincu, în București. Temele abordate au fost:

- Roluri și publicuri;
- Tematici și activități;
- Relații cu parteneri culturali;
- Modele de amplasament și format instituțional.

Discuțiile au fost facilitate și documentate la fața locului, fiind ulterior analizate pe temele de discuție.

D. Interviu semistructurate cu specialiști relevanți

Interviurile au avut drept scop aprofundarea unor perspective complementare, greu de captat prin instrumente standardizate. Au fost intervievați 4 profesioniști cu experiență în arhitectură, curatoriat, mediere culturală, muzeologie și management cultural. Temele abordate au fost:

- Viziunea asupra unui Muzeu de Arhitectură în România;
- Formate curatoriale și funcționare;
- Strategii de etapizare și sustenabilitate;
- Riscuri și recomandări pentru tema de concurs.

E. Declarații publice din partea unor personalități culturale și profesionale

Pentru a întregi tabloul consultării, au fost solicitate și incluse poziționări scrise din partea unor personalități de referință din domeniul arhitecturii, educației culturale și managementului cultural, precum Nicolae Lascu, Corina Șuteu și Nicolas Triboi. Aceste declarații oferă viziuni sintetice și strategice asupra rolului social al muzeului, a impactului său în educație și a caracterului său inovator și participativ.

F. Analiza integrată a datelor colectate

Datele culese au fost analizate prin metode calitative (analiză tematică și interpretativă) și cantitative (agregare de frecvențe, ierarhizare a priorităților), cu scopul de a genera o imagine de ansamblu coerentă, fundamentată pe consultări, asupra aspirațiilor și preocupărilor actorilor consultați.

Prin diversitatea metodelor și categoriilor de respondenți implicați, procesul de consultare a permis o abordare participativă complexă, care fundamentează tema muzeului nu doar pe expertiză profesională, ci și pe nevoile comunităților, pe bune practici internaționale și pe realitățile locale.

3 Analiză

Capitolul de față sintetizează rezultatele procesului de consultare derulat între lunile februarie și mai 2025, având ca scop formularea unei baze coerente pentru dezvoltarea temei curatorial-conceptuale a unui viitor Muzeu de Arhitectură. Analiza integrează perspective multiple, rezultate din instrumente de consultare complementare utilizate – chestionare online, cafenele publice, interviuri semistructurate – adresate atât comunității profesionale din domeniul arhitecturii, cât și altor actori importanți culturali, instituționali și civici.

Demersul analitic urmărește să identifice viziunea și misiunea unui astfel de muzeu, rolurile așteptate ale sale, funcțiile percepute ca esențiale, formele de organizare preferate, sursele de finanțare considerate sustenabile, precum și parteneriatele strategice necesare. În egală măsură, sunt puse în evidență așteptările în ceea ce privește relația muzeului cu publicul larg și capacitatea sa de a funcționa ca spațiu de reflecție critică, educație și dialog.

Structurarea analizei reflectă temele recurente din toate tipurile de instrumente utilizate și oferă o imagine nuanțată a modului în care Muzeul de Arhitectură este proiectat colectiv de către membrii OAR și alți actorii interesați de dezvoltarea sa. Accentul cade pe convergențele de viziune, dar sunt semnalate și tensiunile, riscurile și provocările identificate.

Analiza de mai jos urmărește, așadar, nu doar să redea opiniile exprimate, ci și să extragă concluzii și recomandări care pot ghida redactarea temei de concurs și construirea etapelor de dezvoltare ale muzeului, în acord cu valorile profesiei și cu nevoile societății.

3.1. Chestionar filiale O.A.R.

Țintă	Președinții filiale OAR
Eșantion	N = 22 respondenți (100%)
Canale de comunicare	online
Perioada de colectare	februarie 2025

Chestionarul și-a propus să colecteze opiniile filialelor asupra:

- rolului muzeului;
- beneficiilor auto-percepute pe care le-ar aduce muzeul arhitecților;
- resurselor pe care le pot oferi filialele pentru muzeu.

Afiliere

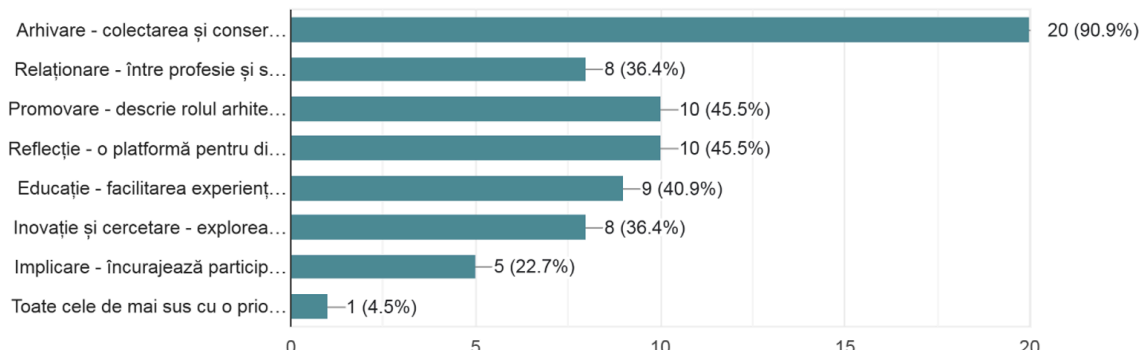
La chestionar au participat toți cei 22 de Președinți de filiale ale Ordinului Arhitecților din România.

Întrebare

Cum ați defini rolul pe care va trebui să îl îndeplinească Muzeul de Arhitectură în contextul local actual?

Bifați cele mai importante 3 categorii.

- Arhivare – colectarea și conservarea elementelor de patrimoniu profesional, a patrimoniului național de arhitectură și design.
- Relaționare – între profesie și societate.
- Promovare – descrie rolul arhitecților în serviciul societății.
- Reflecție – o platformă pentru diseminare și dialog asupra calității mediului construit.
- Educație – facilitarea experiențelor de învățare prin implicarea comunităților.
- Inovație și cercetare – explorează noi direcții în planificare urbană, arhitectură, materiale și tehnologii sustenabile.
- Implicare – încurajează participarea arhitecților în dezvoltarea comunitară și în procesele de luare a deciziilor pentru un mediu construit de calitate.

Respondenții au identificat aproape în totalitate **Arhivarea (90%)** ca unul din principalele roluri ale unui viitor Muzeu al Arhitecturii. Celelalte roluri vizate au fost de **Promovare și Reflecție (45%)**, urmate îndeaproape de **Educație (40%)**. Mai puține procente au adunat **Inovația și Cercetarea (36%)**, și **Relaționarea (36%)**, iar **Implicarea (22.7%)** a fost cel mai puțin asociată cu rolurile unui muzeu.

Lista rolurilor principale rezultate se înscrie în definiția muzeului așa cum a fost ea expusă în preambulul chestionarului, aceea de a „cerceta, colecționa, conserva, interpreta și expune patrimoniul material și imaterial”.

Ierarhia este dominată de arhivare, care devine rolul principal, reflectând astfel profilul instituțional al respondenților, ce reafirmă discursul profesional dominant, centrat pe protejarea patrimoniului, într-un context de continue amenințări și degradări ale acestuia. În același timp, nevoia de arhive include și memoria profesiei, ce nu a beneficiat de un proces coerent de conservare, recuperare și expunere. Astfel, asocierea Muzeu – Arhive rezultă ca fundamentală în viziunea respondenților.

În contextul diminuării constante a rolului profesioniștilor în procesele de transformare spațială și de organizare a teritoriului, muzeul este privit de respondenți și ca un potențial instrument pentru a promova și traduce aportul social al acestora. Mai mult, participanții identifică potențialul muzeului de a funcționa ca o instituție activă în orientarea proceselor ce afectează calitatea mediului construit.

Fără să fie neapărat o componentă a definiției de bază, este remarcabilă prezența educației printre rolurile prioritare ale muzeului, privită ca o măsură pe termen lung de atingere a celorlalte obiective mai sus menționate.

Rolurile muzeului care au întrunit mai puține opțiuni (dar cu procente semnificative) se remarcă ca fiind potențial suplinite de alte instituții de profil (universități, institute de cercetare), sau aparținând unor zone percepute ca mai puțin specifice practicii profesionale, ca relaționarea cu societatea, sau implicarea în procesele comunitare.

În viziunea respondenților, rolurile principale ale muzeului ar trebui să răspundă în principal problemelor curente ale profesiei ce țin de protejarea patrimoniului, de prezența în societate și de participarea în procesele ce afectează calitatea mediului construit.

Se remarcă comentariul – îndemn al unui participant de a adapta ierarhia rolurilor muzeului la realitățile locale.

Beneficiile Muzeului de Arhitectură

Întrebare

Ce beneficii credeți că ar aduce arhitecților lansarea proiectului Muzeului de Arhitectură?

Printre principalele avantaje pe care respondenții consideră că le-ar aduce muzeul arhitecților, se remarcă **creșterea vizibilității și recunoașterii profesionale** în societate. Deși, paradoxal, produsele arhitecturii contemporane pot fi considerate ‚vizibile’ și cu un impact semnificativ asupra mediului construit local, muzeul este privit ca un instrument pentru promovarea unor ‚exemple de bune practici’, actuale sau de patrimoniu.

De altfel, **arhivarea, centralizarea și promovarea patrimoniului** construit local sunt considerate printre beneficii pentru arhitecți.

Muzeul este considerat folositor profesioniștilor și prin funcționarea sa ca o **resursă de învățare** și dezvoltare continuă, necesară în diferite etape de practică profesională.

Se remarcă însă și identificarea unor beneficii indirecte către societate, ce țin de mai degrabă de auto-evaluarea, de consolidarea eticii și de conștientizarea rolului profesioniștilor în raport cu societatea, muzeul fiind privit cu potențial

de a funcționa ca o interfață și o platformă de interacțiune între profesioniști și societate.

Pentru participanți, beneficiile aduse de muzeu arhitecților sunt variate, de la promovare, la resursă educațională, sau instrument etic, adresând mai ales nevoia de articulare a unei poziții profesionale și de afirmarea unui statut de breaslă în societate.

Întrebare

Ce beneficii credeți că ar aduce comunităților locale și altor parteneri din societate?

Din perspectiva respondenților, comunitățile ar beneficia în principal de pe urma creșterii înțelegerii rolului, importanței și impactului profesiei în societate, cu consecințe asupra discursului public și a calității mediului construit local.

Muzeul este înțeles și ca suport pentru comunități în afirmarea și formarea unor identități locale și regionale, ce includ și patrimoniul arhitectural.

Educația este mai departe privită ca un mijloc important, cu ajutorul căruia muzeul poate institui și transmite valori, principii și repere dinspre profesie către societate.

Se remarcă însă și împărtășirea unei viziuni în care muzeul participă în rețele de colaborare și sprijin între arhitecți, diverși parteneri instituționalizați și comunități, devenind un cadru pentru dezbateri, dialog și luare a deciziilor pe teme de interes local.

Din perspectiva beneficiilor aduse de muzeu, comunitățile sunt privite de respondenți în două ipostaze complementare: fie ca beneficiari ai laturii pedagogice a muzeului, înțelegând contribuția profesioniștilor la calitatea mediului construit, fie participanți activi într-un muzeu cadru pentru dezbateri și dialog.

Resurse

Întrebare

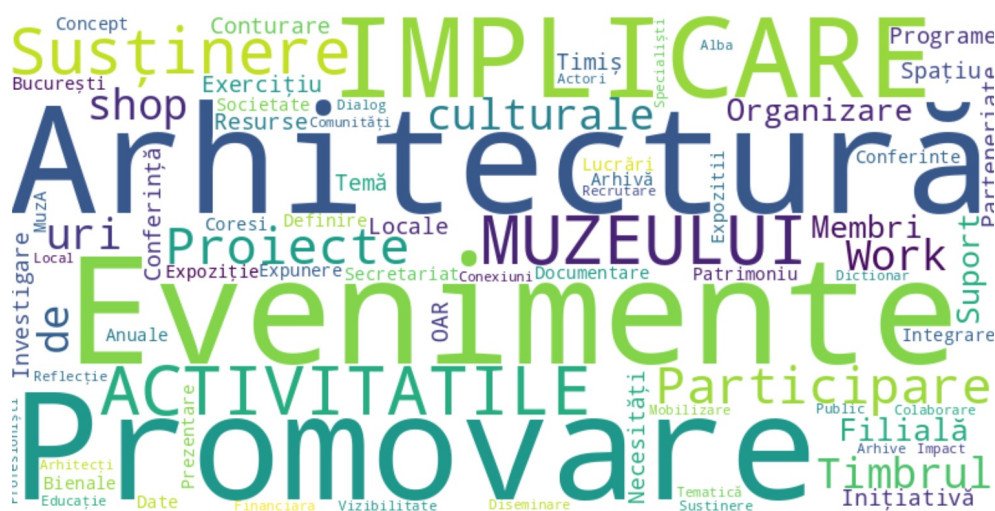
Cum ați putea contribui și susține pe viitor, din perspectiva filialei OAR, activitatea Muzeului de Arhitectură?

Printre modalitățile de a susține muzeul, respondenții și-au manifestat disponibilitatea de a **implica filiala în mod direct**, participând la organizarea, promovarea sau chiar găzduirea la sediu propriu a unor activități itinerante.

În consecință, este menționată explicit disponibilitatea de a sprijini logistic, financiar și cu personal activitățile muzeului.

Promovarea, creșterea vizibilității și diseminarea activităților muzeului de către filiale sunt menționate ca forme de intermediere între muzeu și partenerii locali.

Word cloud generat de ChatGPT pe baza răspunsurilor date de respondenți la întrebarea despre resurse.

Un alt tip de contribuții menționat ține mai degrabă de **conținut**, prin facilitarea accesului la date, arhive și documente din rețelele locale, ce pot face parte din colecțiile muzeului.

Respondenții vor să susțină activitatea muzeului și propun modalități concrete de a contribui, de la sprijin direct, logistic și financiar, la promovare, facilitare și relationare pe plan local, până la completarea colecției.

Concluzii:

Muzeul este văzut ca o platformă esențială pentru păstrarea memoriei arhitecturale, completată de funcții de promovare și educație. Acest lucru reflectă o nevoie profundă a comunității profesionale de a consolida și expune valorile arhitecturii, într-o societate unde patrimoniul construit este vulnerabil. Mai mult, muzeul are potențialul de a deveni un vector de imagine și un centru de educație profesională, consolidând atât poziția arhitectului în societate, cât și legătura dintre profesie și comunitate.

În același timp, pentru comunități, muzeul se profilează ca un facilitator al educației și un spațiu de dialog, care poate ajuta la creșterea conștientizării asupra importanței mediului construit și a contribuției arhitecturii la identitatea locală. Filialele sunt dispuse să sprijine activ muzeul, iar acest sprijin poate asigura o integrare regională puternică și o conectare reală cu resursele arhitecturale locale.

3.2. Chestionar membri O.A.R.

Țintă	Membri OAR
Eșantion	N = 597 respondenți (5,75%)
Canale de comunicare	online
Perioada de colectare	10-30 martie 2025

Chestionarul și-a propus să afle opiniile membrilor individuali OAR asupra:

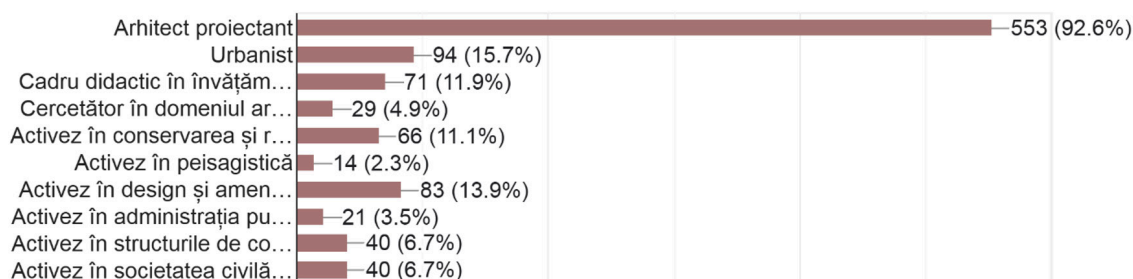
- rolurilor și funcțiilor unui muzeu al arhitecturii;
- modului și locului/locurilor în care ar trebui să funcționeze, precum și a etapizării dezvoltării unui muzeu de arhitectură;
- posibilităților de finanțare și a parteneriatelor necesare pentru dezvoltarea unui astfel de muzeu;
- intenției și motivației acestora de implicare în dezvoltarea și activarea muzeului;
- unui nume potrivit pentru acest muzeu.

1 Date generale

Întrebare

1.1 Care este profilul activității dvs. în domeniul arhitecturii? (alegeți una sau mai multe opțiuni)

- Arhitect proiectant
- Urbanist
- Cadru didactic în învățământul superior
- Cercetător în domeniul arhitecturii
- Activez în conservarea și restaurarea patrimoniului
- Activez în peisagistică
- Activez în design și amenajări interioare
- Activez în administrația publică
- Activez în structurile de conducere ale OAR
- Activez în societatea civilă (grup civic, ONG)
- Altceva (specificați)

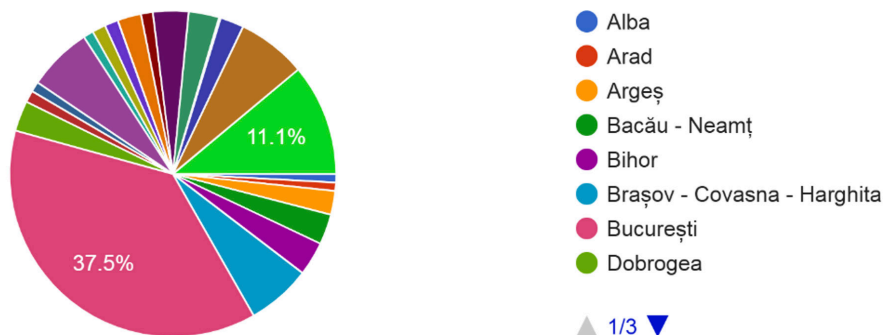
Chestionarul a fost completat de **597** de respondenți dintr-un total de **10.379** de membri la nivel național (cf. Raport SIOAR 2024, Filiale Teritoriale), adică un procent de **5,75%** din totalul de membri.

Având în vedere că participanții au putut bifa mai multe răspunsuri, rezultatele arată că marea majoritate a respondenților sunt **arhitecți proiectanți (92,6%)**, urmați de cei care activează în domenii conexe precum **urbanism, educație, cercetare, design** sau **conservarea patrimoniului**. În proporții mai mici, respondenții sunt implicați în alte domenii conexe, ca peisagistică, administrația publică, societatea civilă sau structurile de conducere profesionale, sau activează ca verficator, curator, consultant, manager, editor, completând astfel o paletă largă de modalități diverse prin care se manifestă practica arhitecturii contemporane.

Specializările participanților confirmă într-o mare măsură profilul dominant al profesioniștilor implicați în proiectare, specific membrilor filialelor OAR, prin canalele căruia a fost distribuit chestionarul.

1.2. Din ce filială OAR faceți parte? (alegeți una)

- Alba
- Arad
- Argeș
- Bacău – Neamț
- Bihor
- Brașov – Covasna – Harghita
- București
- Dobrogea
- Dunărea de Jos
- Hunedoara
- Iași
- Muntenia Sud-Est
- Muntenia Vest
- Mureș
- Nord-Est
- Nord-Vest
- Oltenia
- Prahova
- Satu Mare
- Sibiu-Vâlcea
- Timiș
- Transilvania

Față de distribuția procentuală a membrilor în cele 22 de filiale teritoriale de 65% în doar 5 filiale teritoriale (cf. Raport SIOAR 2024, Filiale Teritoriale), participanții la chestionar fac parte în proporție de 68,3% din cele 5 filiale. Se distinge doar o ușoară subreprezentare de sub 2% pentru filiala **București**, și supra-reprezentări de 10-20% pentru **Transilvania**, **Iași** și **Brașov-Harghita-Covasna**.

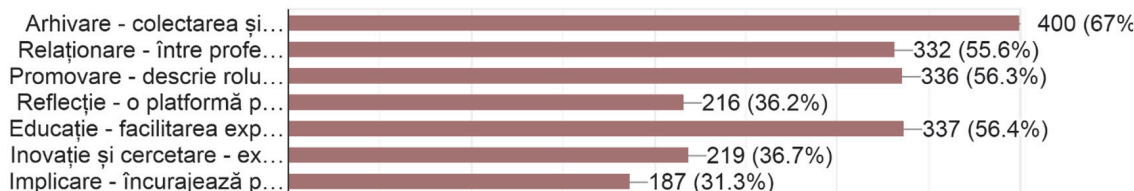
Proveniență respondenților corespunde într-o mare măsură cu distribuția membrilor în filialele OAR din teritoriu.

2 Rolul și funcțiile muzeului

Întrebare:

2.1. Care credeți că ar trebui să fie principalele roluri ale Muzeului Arhitecturii? (alegeți 3 opțiuni prioritare)

- Arhivare – colectarea și conservarea elementelor de patrimoniu profesional, a patrimoniului național de arhitectură și design.
- Relaționare – între profesie și societate.
- Promovare – descrie rolul arhitecților în serviciul societății.
- Reflecție – o platformă pentru diseminare și dialog asupra calității mediului construit.
- Educație – facilitarea experiențelor de învățare prin implicarea comunităților.
- Inovație și cercetare – explorează noi direcții în planificare urbană, arhitectură, materiale și tehnologii sustenabile.
- Implicare – încurajează participarea arhitecților în dezvoltarea comunitară și în procesele de luare a deciziilor pentru un mediu construit de calitate.
- Altele (specificați)

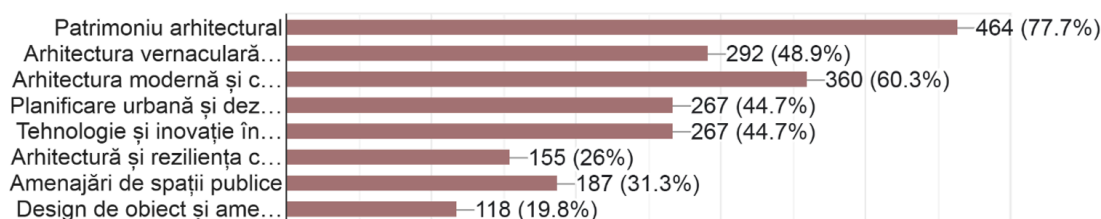

Respondenții au considerat în marea majoritate **Arhivarea (67%)** ca fiind rolul principal pe care trebuie să îl îndeplinească un Muzeu al Arhitecturii. Majoritatea răspunsurilor au identificat **Educația (56,4%)**, **Promovarea (56,3%)** și **Relaționarea (55,6%)**, care, împreună cu Arhivarea, completează în viziunea respondenților rolurile principale ale muzeului. Alte roluri relevante identificate de respondenți în procente semnificative sunt **Reflecția (36,2%)**, **Inovarea (36,7%)** și **Implicarea (31,3%)**. Răspunsurile deschise au completat lista cu o serie de sugestii care fie reiau sau detaliază variante ale categoriilor principale, ca arhivarea digitală, găzduirea de activități educative, civice și de relaționare și promovare a profesiei către public și societate, activități de cercetare, inovare și conservarea patrimoniului.

Din perspectiva respondenților, muzeul este privit atât ca un spațiu expozițional cu arhivă proprie, dar și ca un instrument cultural și educativ activ, cu un puternic rol documentar și de dialog între profesioniști și societate.

2.2. Ce teme credeți că ar trebui să fie incluse în expozițiile permanente? (alegeți 3 opțiuni prioritare)

- Patrimoniu arhitectural
- Arhitectura vernaculară și tradițională
- Arhitectura modernă și contemporană
- Planificare urbană și dezvoltare durabilă
- Tehnologie și inovație în arhitectură
- Arhitectură și reziliența climatică
- Amenajări de spații publice
- Design de obiect și amenajări interioare
- Altceva (specificați)

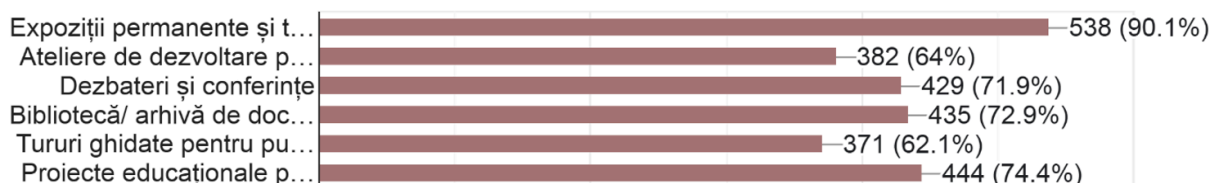

Cele mai frecvent menționate teme ale expozițiilor permanente sunt, în viziunea participanților la cercetare, în primul rând **Patrimoniul arhitectural (77,7%)**, urmat de **Arhitectura modernă și contemporană (60,3%)** și **Arhitectura vernaculară și tradițională (48,9%)**. Într-un procent semnificativ, respondenții identifică ca potențiale teme **Planificarea urbană și dezvoltarea durabilă (44,7%)** și **Tehnologia și inovația (44,7%)**. În mai mică măsură, sunt identificate o serie de alte teme conexe, cum ar fi **Amenajări de spații publice (31,3%)**, **Arhitectura și reziliența (26%)** sau **Designul (19,8%)** de obiect și amenajări interioare. La secțiunea deschisă, respondenții oferă o serie de răspunsuri care nuanțează și oferă exemple concrete categoriilor de răspuns propuse în chestionar, ca promovarea și relaționarea profesiei cu societatea, conștientizarea valorilor de patrimoniu și abordarea educativă a temelor alese către public. Se remarcă însă și câteva sugestii de teme și subteme specifice, ca reprezentările și designul grafic, (analog și digital), sau incluzivitatea (socială, economică, publică), ori materialitatea și senzorialul, dar și sugestia recurentă de a ilustra comparativ exemple de bună practică și nerealizările arhitecturale sau urbanistice.

Aceste alegeri schițează o narațiune centrată pe nevoile profesionale locale, legate de protejarea patrimoniului, ce include și arhitectura modernă, contemporană sau vernaculară, completeate de ilustrarea diverselor domenii conexe, de la planificare, la tehnologie și design.

2.3. Ce activități credeți că ar trebui să includă muzeul? (alegeți toate opțiunile relevante)

- Expoziții permanente și temporare
- Ateliere de dezvoltare pentru profesioniști și studenți
- Dezbateri și conferințe
- Bibliotecă/ arhivă de documentare
- Tururi ghidate pentru publicul larg
- Proiecte educaționale pentru copii și tineri
- Altceva (specificați)

Răspunsurile arată că marea majoritate a respondenților consideră principală activitate a muzeului fiind **Expozițiile permanente și temporare (90,1%)**, urmate de **Proiecte educaționale (74,4%)** și de activități specifice unei **Biblioteci/ arhivă de documentare (72,9%)**, dar și găzduirea de **Dezbateri și conferințe (71,9%)**. Într-un număr semnificativ, sunt menționate și derularea de **Ateliere de dezvoltare (64%)**, cât și **Tururi ghidate (62,1%)**. Răspunsurile la categoria deschisă ilustrează diverse modalități concrete de realizare a activităților principale propuse, cum ar fi expunerea de machete, experiențe VR, proiecția de filme documentare, arhive accesibile digital, sau o publicație periodică. Câteva propuneri subliniază importanța unor activități pentru muzeu, cum ar fi cele de cercetare, facilitare, sau educație, dar menționează și nevoia unui caracter mai explicit interdisciplinar și incluziv al acestora. În acest sens, se remarcă sugestiile de activare și a exteriorul muzeului, cât și amenajarea unei cafenele, complementar activităților principale.

În viziunea participanților, expunerea este identificată ca o funcțiune de bază a muzeului, dar care prin activitățile complementare devine și o platformă activă de interacțiune, dialog, formare și diseminare educativă și culturală.

3. Format, loc, etapizare

Întrebare

3.1. În ce format considerați că ar trebui să funcționeze Muzeul de Arhitectură? (alegeți o opțiune)

- Într-un spațiu fizic, într-o clădire dedicată.
- Un format digital interactiv.
- Un model hibrid (expoziții fizice și platformă online).
- O serie de colecții și expoziții itinerante.
- Altfel (vă rugăm să specificați)

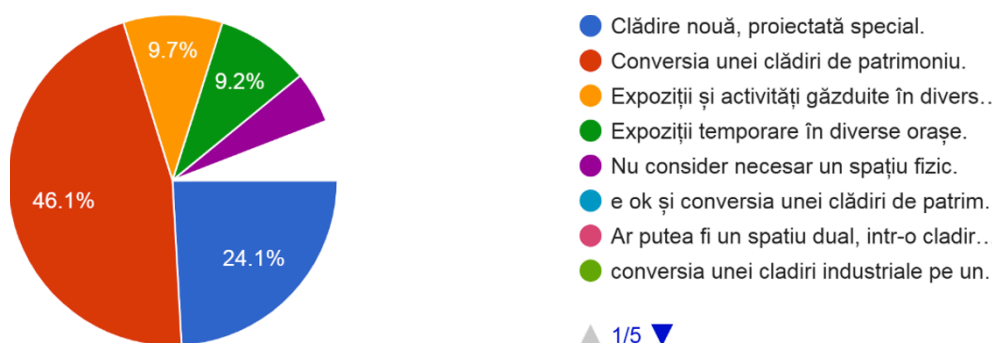

Peste jumătate din respondenți au identificat formatul **Hibrid (53,3%)** cu expoziții fizice și platformă online, ca fiind cel mai potrivit unui Muzeu de Arhitectură în contextul local actual. Aproape o treime din răspunsuri consideră opțiunea unui **Spațiu fizic (27,3%)** într-o clădire dedicată, ca fiind dezirabilă. Un număr redus de participanți consideră viabilă funcționarea muzeului ca o serie de **Colecții și expoziții itinerante (11,1%)**, și un număr și mai mic adoptă forma unei instituții exclusiv **Digitale (4%)** interactive. La răspunsurile deschise, respondenții subliniază încă o dată importanța unui sediu propriu, a unui spațiu fizic, articulat însă și de o dimensiune digitală. Mai departe, unele răspunsuri ilustrează o preocupare pentru un muzeu itinerant, schițând diverse strategii de funcționare, fie printr-o rețea de spații dedicate, sau prin parteneriate cu diverși actori, ori prin activarea unor spații publice.

Aceste răspunsuri evidențiază dorința respondenților pentru un muzeu adaptat contextului actual, accesibil și flexibil, în care formatele temporare și digitale potențiale pot să funcționeze complementar unui spațiu fizic.

3.2. Dacă ar fi un spațiu fizic, ce tip de loc ar fi potrivit? (alegeți o opțiune)

- Clădire nouă, proiectată special.
- Conversia unei clădiri de patrimoniu.
- Expoziții și activități găzduite în diverse spații.
- Expoziții temporare în diverse orașe.
- Nu consider necesar un spațiu fizic.
- Altul (vă rugăm să specificați)

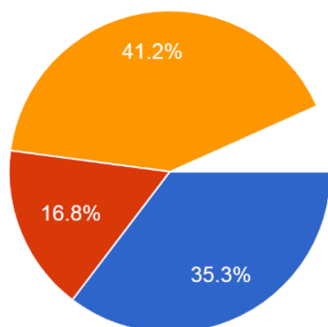
Aproape jumătate din respondenți preferă conversia unei **Clădiri de patrimoniu (46,1%)** ca spațiu fizic potrivit pentru funcționarea muzeului, în timp ce doar un sfert dintre aceștia preferă varianta unei **Clădiri noi (24,1%)** proiectată special pentru acest program. Într-un număr mai redus, participanții agreează și varianta unor **Spații diverse (9,7%)** ce pot găzdui expoziții și activități, sau în completare ale unor **Orașe diverse (9,2%)** ce pot găzdui expozițiile temporare. Doar într-o mică măsură, respondenții **nu consideră necesar un spațiu fizic (5%)**, ca o condiție fundamentală pentru funcționarea muzeului.

Printre răspunsurile deschise se disting versiuni și completări ale categoriilor principale, cum ar fi extensia contemporană a unei clădiri de patrimoniu (inclusiv cel industrial), activarea și recuperarea unor diverse alte imobile cu valoare arhitecturală sau cu mare accesibilitate publică, în prezent neutilizate. În același timp, se reiterează diverse scenarii ale funcționării muzeului într-o rețea la scara teritoriului național ca o instituție cu mai multe sedii.

Opțiunile evidențiază preferința respondenților pentru conversia unei clădiri de patrimoniu, ce reflectă atât simbolistica actului în contextul actual al urgenței protejării sale, cât și al activării memoriei urbane și a continuității culturale a muzeului.

3.3. Dat fiind că dezvoltarea unui asemenea muzeu ia timp, cum vedeți etapizarea lui? (răspuns unic)

- Funcționare digitală inițială, urmată de dezvoltarea unui spațiu fizic ulterior.
- Construcția unui spațiu fizic dedicat din start, fără o fază intermediară.
- Parteneriate cu alte muzee și instituții culturale, pentru expuneri integrate în diverse spații înainte de a dispune de un spațiu propriu.
- Altă variantă (vă rugăm să specificați)

- Funcționare digitală inițială, urmată de...
- Construcția unui spațiu fizic dedicat di...
- Parteneriate cu alte muzee și instituții...
- Important este sa se inceapa, nu cont...
- identificare, colectare date, catalogare...
- Vad posibila doar functionarea digitala
- Nu este necesar etapizarea, daca nu...
- Funcționare digitală inițială și partener...

▲ 1/6 ▼

Într-o proporție ridicată, respondenții identifică varianta **Parteneriatelor (41,2%)** cu alte instituții culturale, pentru expuneri integrate în diverse spații înainte de a dispune de un spațiu propriu, dar și varianta funcționării **Digitale (35,3%)** urmată spațiu fizic ulterior. Într-o mai mică măsură, participanții aleg opțiunea **Construcției unui spațiu fizic (16,8%)** dedicat din start, fără o fază intermediară. În lista de răspunsuri deschise se regăsesc numeroase sugestii similare care ilustrează o serie de pași de urmat în contextul lipsei inițiale de spațiu, de la digitalizare, parteneriate și expoziții temporare, urmate de deschiderea unui spațiu fizic propriu, ce poate găzdui atât activitățile, cât și arhiva muzeului.

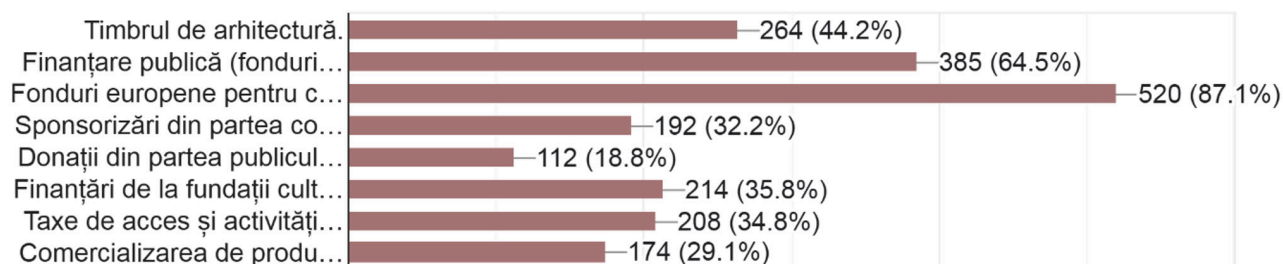
Răspunsurile schițează o abordare realistă a participanților, adaptată contextului dat, prin care, în ciuda lipsei inițiale a unui spațiu propriu, muzeul poate fi inițiat în etape succesive și prin mijloace flexibile, dar care conduc către ancorarea ulterioară într-un spațiu dedicat.

4. Finanțare, parteneriate și implicare

Întrebare

4.1. Care ar trebui să fie principalele surse de finanțare pentru muzeu? (alegeți 3 opțiuni prioritare)

- Timbrul de arhitectură.
- Finanțare publică (fonduri guvernamentale și locale).
- Fonduri europene pentru cultură și patrimoniu.
- Sponsorizări din partea companiilor private.
- Donații din partea publicului și a comunității profesionale.
- Finanțări de la fundații culturale naționale și internaționale.
- Taxe de acces și activități plătite în muzeu.
- Comercializarea de produse și publicații legate de arhitectură.
- Altceva? (vă rugăm să specificați)

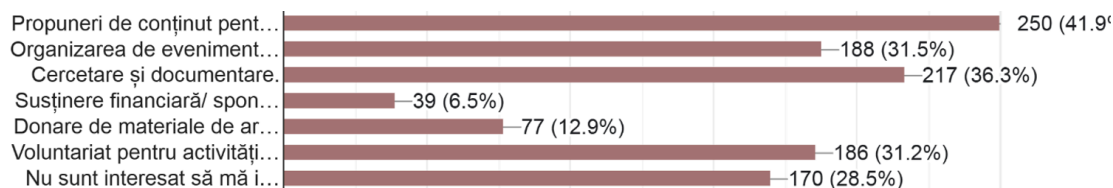

Din perspectiva respondenților, principala sursă de finanțare a viitorului muzeu ar trebui să fie **Fondurile europene (87,1%)** pentru cultură și patrimoniu, urmată de alte două surse prioritare, ca **Finanțarea publică (64,5%)** din fonduri guvernamentale și locale și **Timbrul de arhitectură (44,2%)**. Un număr semnificativ de răspunsuri identifică și **Finanțări de la fundații culturale (35,8%)** naționale și internaționale, sau **Taxele de acces (34,8%)** și activități plătite în muzeu și **Sponsorizările (32,2%)** din partea companiilor private ca posibile surse de finanțare. Cu ceva mai puține opțiuni pentru a asigura finanțarea instituției sunt considerate **Comercializarea (29,1%)** de produse și publicații legate de arhitectură, și **Donațiile (18,8%)** din partea publicului și a comunității profesionale, care au fost considerate cel mai puțin potrivite. Din lista cu răspunsuri deschise se remarcă sublinierea repetată a riscului finanțării exclusiv dintr-o singură sursă – fonduri publice naționale, locale, timbrul de arhitectură, sponsorizări – și mai degrabă abordarea complementară a diverselor surse, în funcție de context, nevoi și etapa de dezvoltare a proiectului, în timp ce câteva comentarii refuză explicit posibilitatea finanțării din taxa de timbru a OAR.

Aceste alegeri ilustrează că respondenții consideră că viitorul muzeu necesită o susținere financiară instituțională solidă, la care se pot atrage diverse alte surse specifice profesiei și fonduri nerambursabile.

4.2 Ați fi interesat să contribuiți la dezvoltarea muzeului prin: (alegeți toate opțiunile relevante)

- Propuneri de conținut pentru expoziții.
- Organizarea de evenimente și ateliere.
- Cercetare și documentare.
- Susținere financiară/ sponsorizare.
- Donare de materiale de arhivă și patrimoniu.
- Voluntariat pentru activitățile muzeului.
- Nu sunt interesat să mă implic activ.
- Altele? (vă rugăm să specificați)

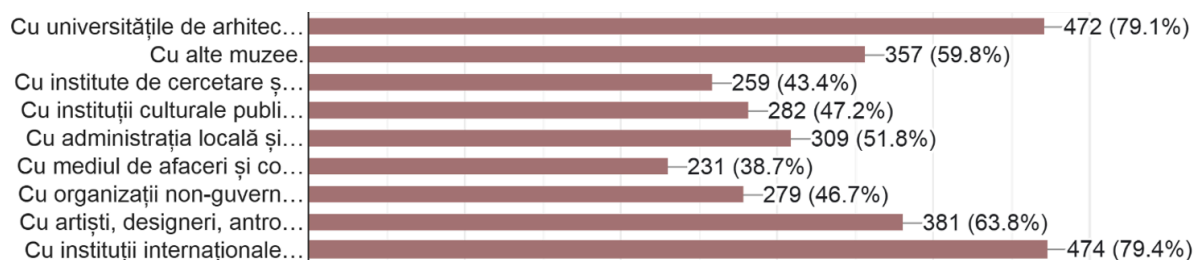

Printr-un număr mare de răspunsuri, respondenții au arătat că sunt dispuși să contribuie la dezvoltarea muzeului prin propuneri legate de **Conținut (41,9%)** pentru expoziții, sau **Cercetare (36,3%)** și documentare. În același timp, un număr semnificativ de răspunsuri arată disponibilitatea membrilor participanți de a se implica activ în **Organizarea (31,5%)** de evenimente și ateliere, sau în diverse acțiuni de **Voluntariat (31,2%)** pentru activitățile muzeului. În același timp, într-o proporție similară voluntariatului, o parte dintre respondenți declară că **nu sunt interesați să se implice activ (28,5%)** în dezvoltarea muzeului. Într-o mai mică măsură, participanții se declară dispuși să contribuie cu **Donatii materiale (12,9%)** de arhivă și patrimoniu, sau să ofere **Susținere financiară (6,5%)** muzeului. În lista de răspunsuri deschide regăsim o serie de detalieri ale categoriilor propuse, prin care respondenții ilustrează modalități concrete de a contribui la dezvoltarea muzeului, de la realizarea de machete, coordonarea de tururi ghidate și organizarea de ateliere. În același timp însă, printre răspunsuri se disting forme de contribuție distincte de categoriile propuse, ce se referă la strategia de formare și funcționare a instituției, cât și la activități de lobby, relaționare, promovare și diseminare a mesajului. Câteva dintre răspunsuri nuanțează și indisponibilitatea de a participa activ la dezvoltarea muzeului prin lipsa timpului necesar.

Per ansamblu, opțiunile respondenților indică un nivel ridicat de disponibilitate din partea profesioniștilor, în măsura posibilităților și capacităților fiecăruia, de a se implica prin diverse mijloace în dezvoltarea muzeului.

4.3. Ce parteneriate considerați că ar fi esențiale pentru dezvoltarea muzeului? (alegeți 5 opțiuni relevante)

- Cu universitățile de arhitectură.
- Cu alte muzee.
- Cu institute de cercetare și centre de inovare.
- Cu instituții culturale publice locale și naționale.
- Cu administrația locală și națională.
- Cu mediul de afaceri și companii din domeniul construcțiilor și designului.
- Cu organizații non-guvernamentale și grupuri civice implicate în protejarea patrimoniului și dezvoltarea orașelor.
- Cu artiști, designeri, antropologi, mediatori culturali pentru colaborări interdisciplinare.
- Cu instituții internaționale din domeniul arhitecturii și urbanismului.
- Altceva? (vă rugăm să specificați)

Marea majoritate a respondenților au identificat ca parteneri, în egală măsură esențiali în dezvoltarea muzeului, **Instituțiile internaționale (79,4%)** din domeniul arhitecturii și urbanismului și **Universitățile de arhitectură (79,1%)**. Mai departe, colaborările interdisciplinare cu **artiști, designeri, antropologi, mediatori culturali (63,8%)**, dar și instituționale cu alte **Muzee (59,8%)** sunt considerate importante în viziunea participanților. Într-o proporție semnificativă sunt recunoscuți drept parteneri importanți **Administrația (51,8%)** locală și națională și **Instituțiile culturale publice (47,2%)** locale și naționale. **Organizațiile non-guvernamentale și grupurile civice (46,7%)** implicate în protejarea patrimoniului și dezvoltarea orașelor și **Institutele de cercetare și centrele de inovare (43,4%)** completează diversitatea posibilor parteneri, urmate de **Mediul de afaceri și companii (38,7%)** din domeniul construcțiilor și designului care a adunat cele mai puține opțiuni. Răspunsurile deschise reiau diverse variante și declinări ale opțiunilor principale, propunând în același timp și parteneri ce nu se încadrează în aceste categorii. Astfel, sunt menționați ca potențiali parteneri Uniunea Arhitecților din România (UAR), dar și alte instituții educaționale, ca liceele vocaționale locale și internaționale, sau arhive locale și naționale, ori rețelele regionale de cercetare ale patrimoniului recent. În timp ce unele răspunsuri încurajează parteneriatele cu mediul de afaceri, IT, AI, sau dezvoltatori, altele avertizează asupra riscurilor asocierii și promovării brand-urilor în dauna creatorilor.

Propunerile sugerează că respondenții văd muzeul ca pe o structură ancorată în parteneriate instituționale internaționale și educaționale de profil, care funcționează în același timp într-o rețea de colaborări interdisciplinare naționale și locale.

5. Nume

Întrebare

Ce denumire credeți că ar trebui să aibă viitorul muzeu: (răspuns liber)

La această întrebare au ales să răspundă **78,5%** dintre participanții la chestionar, ce au identificat în majoritate ca potrivită denumirea de **Muzeu (63,7%)**, cu variantele Muzeul Arhitecturii sau Muzeul de Arhitectură. Printre propunerile ce conțin sintagma Muzeu de Arhitectură, se regăsesc și o serie de precizări complementare specifice, fie legate de conținut, sau de forma de organizare, cum ar fi: național, românesc, contemporan, de design, artă și inovație, patrimoniu, digital. Se remarcă și câteva propuneri ce articulează un concept instituțional alternativ muzeului, cum sunt: Casa, Centrul, Galeria, Pavilionul sau Institutul de Arhitectură.

Viziunea majorității respondenților despre viitoarea instituție se reflectă în denumirea agreată de „Muzeu”, ce ilustrează atât organizarea și funcționarea viitoarei instituții, cât și modalitatea prin care este receptată de parteneri și societate.

6. Comentarii

Întrebare

Dacă este ceva ce nu a fost atins, referitor la Muzeul de Arhitectură, și vreți să adăugați: (răspuns liber)

La această întrebare au ales să răspundă **36,3%** dintre participanții la chestionar. În mare parte, comentariile finale sunt formulate ca o formă de sinteză a răspunsurilor oferite la întrebările deschise de mai sus, urmărind să sublinieze și să ierarhizeze unele aspecte considerate importante în viziunea respondenților. Se disting o serie de teme atinse de participanți pentru schițarea viziunii viitorului muzeu, cum ar fi: **Educația și publicul tânăr** – unde accentul este pus pe programe educaționale și implicarea școlilor; **Identitate și patrimoniu** – ca o preocupare prioritară pentru definirea valorilor locale și profesionale; **Digitalizare și acces online** – o serie de propuneri pentru arhive digitale și accesibilitate extinsă; **Colaborări instituționale** – ca o necesitate a cultivării parteneriatelor profesionale și academice; **Finanțare și resurse** – sublinierea importanței unei susțineri consistente și predictibile, inițiale și pe parcurs; **Strategie** – o serie de idei și propuneri despre viziunea conceptuală, structura organizațională, pașii de urmat și relația cu publicul divers. Se remarcă și câteva comentarii de aproximativ 1-2% din totalul participanților care contestă, nu își doresc

sau nu consideră o prioritate a profesiei realizarea unui Muzeu al Arhitecturii. Comentarii în proporții similare se regăsesc și printre răspunsurile deschise de la întrebările 2,3 și 4.

În completarea răspunsurilor deschise, comentariile finale ilustrează viziunea respondenților față de prioritățile muzeului, oferind sugestii și recomandări concrete fondării, dezvoltării și funcționării sale. În același timp, comentariile ilustrează un interes activ în rândul participanților cu privire la forma și conținutul viitoarei instituții, ce merită încurajați să contribuie și în evoluția ulterioară a muzeului.

Concluzii:

Răspunsurile la chestionar evidențiază un interes consistent din partea membrilor OAR pentru înființarea și dezvoltarea unui Muzeu de Arhitectură. Doar aproximativ 1-2% dintre respondenți s-au arătat împotriva dezvoltării unui astfel de muzeu, pentru că nu-l consideră o prioritate, nu îl doresc finanțat din fondurile OAR sau consideră că nu este în misiunea OAR. Din perspectiva respondenților, muzeul este perceput ca un spațiu multifuncțional care trebuie să îndeplinească în principal trei roluri majore: arhivare și conservare a patrimoniului arhitectural, educație și diseminare culturală și promovarea profesiei în societate.

Alegerea predominantă a rolului de **arhivare** indică o preocupare colectivă pentru conservarea memoriei arhitecturale și pentru protejarea valorilor patrimoniului într-un context în care acestea sunt expuse riscului de degradare și uitare. Această orientare spre conservare este dublată de dorința de a transforma muzeul într-un **hub educațional și cultural** care să faciliteze nu doar expunerea obiectelor de patrimoniu, ci și dezvoltarea de proiecte educaționale și activități care stimulează dialogul profesional.

La nivelul formatului și al structurii, respondenții au optat pentru un model hibrid (fizic și digital), ceea ce sugerează o deschidere către flexibilitate și accesibilitate digitală, dublată de dorința de a păstra o prezență fizică tangibilă în cadrul unei clădiri de patrimoniu. Acest model arată un echilibru între tradiție și modernitate, valorificând tehnologia pentru a facilita accesul la resurse și informație.

Din perspectiva finanțării, există o preferință clară pentru atragerea de fonduri europene și pentru finanțare publică, completate de Timbrul de Arhitectură.

Un alt aspect esențial reflectat în chestionar este în general deschiderea membrilor OAR de a se implica activ în dezvoltarea și susținerea muzeului prin propuneri de conținut, cercetare și organizarea de evenimente. Aceasta arată nu doar susținere teoretică, ci și o dorință practică de contribuție la un proiect pe care îl consideră reprezentativ pentru profesie și pentru societate.

În general, pare să existe un sprijin puternic pentru crearea unui Muzeu de Arhitectură, văzut ca un instrument de conservare, educație și promovare, capabil să întărească identitatea profesională a arhitecților și să educe societatea asupra mediului construit. Muzeul este perceput nu doar ca un loc de expunere, ci ca un spațiu de dialog, formare și inovare, cu potențial de a influența pozitiv percepția asupra profesiei și de a stimula implicarea comunității în procesele de dezvoltare urbană.

3.3. Cafenele publice

Această secțiune sintetizează discuțiile și ideile prezentate în cadrul a două evenimente de tip cafenea publică realizate pentru consultarea organizatorilor de anuale și bienale din cadrul OAR, respectiv cu alți stakeholderi importanți din zona de arhitectură, urbanism, mediul academic, artistic și muzeal din București în legătură cu definirea viziunii și misiunii unui Muzeu de Arhitectură aflat în dezvoltare.

Primul eveniment, a fost un atelier de lucru, organizat pe 22 martie la Viscri, cu 16 coordonatori și organizatori de anuale și bienale de arhitectură, din cadrul a 13 filiale OAR. Atelierul de lucru a durat aproximativ 5 ore și a fost realizat pornind de la principiile conversațiilor de cafenea publică. Temele discutate au fost:

- Viziunea și misiunea muzeului;
- Rolurile muzeului;
- Teme și activități pentru muzeu;
- Relația muzeului cu proiectele culturale ale filialelor, în special anuale și bienale;
- Etapizare și amplasament pentru muzeu;
- Riscuri și oportunități pentru muzeu.

Al doilea eveniment, a fost o cafenea publică cu 20 de participanți din arhitectură, urbanism, mediul nonprofit și academic, artistic și muzeal din București, organizată pe 5 aprilie, la Casa Mincu, sediul OAR Național. Temele discutate au fost:

- Rolurile și publicurile muzeului;
- Teme și activități ale muzeului;
- Relația muzeului cu partenerii culturali;
- Amplasamentul muzeului.

În continuare prezentăm analiza discuțiilor reieșite, organizată pe teme principale, idei cheie, concluzii și recomandări, reieșite din cele două evenimente de consultare, astfel:

- A. Viziunea muzeului
- B. Misiunea muzeului
- C. Rolurile și publicurile muzeului
- D. Teme și activități ale muzeului
- E. Rolul Muzeului de Arhitectură în ecosistemul proiectelor culturale ale filialelor
- F. Relația Muzeului de Arhitectură cu partenerii culturali
- G. Amplasament și etapizare pentru Muzeul de Arhitectură
- H. Oportunități și riscuri pentru muzeu

A. Viziunea asupra Muzeului de Arhitectură

Din discuții reiese că Muzeul de Arhitectură ar trebui gândit ca un centru deschis, dinamic și interconectat, care explorează arhitectura dintr-o perspectivă critică și reflectivă. Nu ar trebui să fie doar un muzeu, ci și un centru de reflecție,

un laborator de cercetare și arhivare, precum și un promotor al inovației în arhitectură și urbanism.

Muzeul ar trebui să funcționeze ca un hub de cercetare și educație, facilitând dialogul între arhitecți, urbanisti și publicul larg. Se recomandă crearea unui cadru flexibil și evolutiv pentru dezvoltarea programelor și activităților muzeale.

Idei cheie

- **Arhivare, Cercetare și Inovație:** o platformă pentru păstrarea și explorarea proiectelor arhitecturale relevante, atât din trecut, cât și din prezent.
- **Context de reflecție asupra mediului construit:** muzeul să ofere un cadru pentru dezbateri critice și analize ale mediului construit în România.
- **Viziune etapizată și flexibilă:** proiectul trebuie gândit să evolueze în timp, adaptându-se la resursele disponibile, nevoile comunității și la tendințele din arhitectură.

B. Misiunea Muzeului de Arhitectură

Muzeul este văzut ca un spațiu de mediere și educație arhitecturală, deschis atât pentru profesioniști, cât și pentru publicul larg, un cadru pentru colecționare, cercetare, educare și expunere arhitecturală. Se propune un muzeu aplicat, cu accent pe educație și accesibilitate publică. Parteneriatele cu administrația publică și ONG-uri vor stimula implicarea comunității și accesul la patrimoniul arhitectural.

Idei cheie

- **Transdisciplinaritate:** corelarea arhitecturii cu alte domenii culturale și sociale.
- **Integrarea comunității:** colaborare activă cu administrația publică și societatea civilă.
- **Muzeu aplicat:** laboratoare de restaurare, arhivare și bibliotecă deschisă pentru studiu și cercetare.

C. Rolurile Muzeului de Arhitectură

Perspectiva arhivării și educării

- **Arhivare și colecție:** muzeul ar trebui să ofere o istorie amplă a arhitecturii românești, prezentând evoluția și influențele care au modelat domeniul. Conceptul de arhivare accesibilă este central, oferind o bibliotecă deschisă pentru public și specialiști. Se sugerează și organizarea de evenimente anuale sau bienale care să reflecte evoluțiile arhitecturii.
- **Curatoriere democratică:** curatorierea trebuie să fie flexibilă și colaborativă, oferind publicului o platformă de dialog despre mediul construit. Rolul muzeului este de a provoca reflecții asupra arhitecturii în relație cu factorii sociali și materiale.
- **Cercetare și formare profesională:** muzeul trebuie să devină un hub de cercetare, promovând designul inovativ și dezvoltarea profesională continuă. Accent pe educație și informare publică, conectând profesioniștii cu comunitatea.

- **Spațiu incluziv:** muzeul trebuie să fie incluziv și sigur, atrăgând atât profesioniști, cât și publicul larg. Colaborarea cu alte instituții și promovarea bunelor practici sunt esențiale.

Colaborare, inovare și deschidere către comunitate

- **Abordare colaborativă:** muzeul ar trebui să fie un spațiu public deschis, care să faciliteze colaborarea între specialiști, cercetători, comunitate și administrație. Formarea continuă, inclusiv în domenii conexe (meșteșuguri, arhivistică), este esențială pentru un muzeu adaptabil.
- **Comunicare și implicare comunitară:** educația arhitecturală trebuie să fie o prioritate, conectând muzeul cu publicul larg prin activități interactive. Se propune crearea unei biblioteci multidisciplinare pentru acces facil la resurse.
- **Incluziune și implicare activă:** muzeul trebuie să ofere activități participative, care să atragă atât profesioniștii cât și amatorii pasionați de arhitectură.
- **Sustenabilitate și inovare:** muzeul trebuie să promoveze principii precum RRR (reuse, reduce, recycle), încurajând arhitectura responsabilă.

Publicuri și actori sociali

Categorii identificate:

- **Comunități locale și administrație:** vecini, politicieni, investitori, copii și tineri, părinți, cadre didactice.
- **Profesioniști:** arhitecți, cercetători, actori culturali, constructori, dezvoltatori.
- **Public larg:** influenceri, turiști, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități.
- **Grupuri vulnerabile:** pasionați de arhitectură, industrii culturale și creative, grupuri de inițiativă.
- **Mediul construit:** responsabilitate în domeniul arhitecturii și spațiului public.

Roluri pe termen scurt și lung

Pe termen scurt (1 an):

- **Cercetare comunitară:** înțelegerea nevoilor și relațiilor cu actorii locali.
- **Conștientizare:** educație privind patrimoniul arhitectural și arhitectura contemporană.
- **Colaborare:** parteneriate cu instituții culturale și educaționale.

Pe termen mediu și lung (3-10 ani):

- **Rol identitar:** consolidarea muzeului ca spațiu public educativ.
- **Relevanță culturală:** activități participative care să reflecte memoria colectivă.
- **Inovare:** proiecte care să susțină arhitectura contemporană în contextul urban actual.

Idei cheie

- **Strategie incluzivă:** muzeul trebuie să fie un spațiu deschis, care să încurajeze dialogul și să reflecte diversitatea culturală.
- **Colaborare inter-instituțională:** parteneriatele cu alte muzee și centre culturale sunt esențiale pentru validarea și credibilitatea muzeului.

- **Educație continuă:** integrarea programelor educative pentru publicul larg și specialiști este crucială.
- **Spațiu adaptabil:** structura fizică trebuie să permită expoziții flexibile, iar abordarea digitală trebuie să fie accesibilă tuturor.

D. Teme și activități ale Muzeului de Arhitectură

Secțiunea de față reflectă discuțiile purtate la mesele de lucru despre temele și activitățile prioritare ale Muzeului de Arhitectură din ambele evenimente de tip cafenea publică. Propunerile sunt diverse și acoperă o paletă largă de domenii, de la arhivare și educație, până la inovație și experimentare fizică.

Arhivare și documentare: muzeul trebuie să acționeze ca o arhivă accesibilă, unde sunt păstrate și documentate proiectele de arhitectură românească și internațională. Se propune o bibliotecă fizică și digitală care să găzduiască materiale și informații.

Experimentare fizică și experiențe culturale: e nevoie de un spațiu pentru experimentarea fizică a diverselor forme de arhitectură, accesibil publicului. Muzeul ar trebui să colaboreze cu alte arte precum scenografia, teatrul, jazz-ul și să integreze experiențe adiacente culturii (cafenea, shop, marketing).

Curatoriere de experiențe: arhitectura trebuie mediată prin experiențe contextuale, explicate prin ochii unui arhitect, pentru a facilita dialogul cu publicul. Activități comunitare, inclusiv în mediul public, ar putea stimula interacțiunea socială.

Expoziții temporare și dezbateri: se propun expoziții temporare interactive, care să includă dezbateri și perspective inedite. *Via Architectonica* – un traseu marcat al punctelor de referință arhitecturale din oraș.

Marketing și transdisciplinaritate: muzeul trebuie să fie promovat ca un centru dinamic, conectat la progresul tehnologic și arhitectura locală/europeană. Accentul trebuie pus pe transdisciplinaritate și colectarea de materiale, organizarea și digitalizarea arhivelor.

Expunere fizică și digitală: activități de curatoriere și expunere care să adreseze tematici de arhitectură și urbanism pe regiuni, stiluri și materiale. Se propune o rețea de spații expoziționale, inclusiv sateliți în diverse locații din oraș.

Programe educaționale și de mentorat: integrarea unui program de susținere a creației noi prin cursuri, burse și rezidențe. Organizarea de mentorat și adresabilitate către publicul larg, inclusiv tineri.

Construirea de rețele și colaborări: dezvoltarea de parteneriate internaționale și construirea unei rețele de spații și evenimente conexe. Conexiuni cu arhitectura și urbanismul, promovarea de bune practici și activare comunitară.

Discuțiile au generat și teme și activități adiționale:

- **Locuire și arhitectura locală:** cum se locuiește în România, raportul rural-urban și locuirea precară.
- **Arhitectura fără arhitect:** repunerea în discuție a autoratului și a valorii sociale.
- **Interdisciplinaritate:** conectarea arhitecturii cu alte domenii culturale și sociale.

- **Utopie și migrație:** dezbateri despre viitorul arhitecturii urbane și impactul depopulării.
- **Arhitectura de interior și design:** integrarea acestora în tematica muzeului.
- **Activități interactive:** tururi ghidate, ateliere cu adolescenți, proiecții de film și evenimente comunitare.

Riscuri și provocări identificate legat de teme și activități ale muzeului

Discuțiile au atras atenția asupra unor riscuri majore:

- **Discurs elitist și inaccesibil:** riscul de a crea o barieră între public și muzeu.
- **Monopolizarea discursului:** muzeul riscă să devină autoreferențial și închis față de alte perspective.
- **Supraîncărcare de evenimente:** organizarea unui număr prea mare de activități poate duce la lipsă de coerență.
- **Autonomia curatorilor:** dependența de autorități finanțatoare poate afecta libertatea curatoriei.
- **Canibalizarea altor inițiative:** muzeul riscă să se suprapună unor activități deja existente, în special Anuale și Bienale ale filialelor, fără un impact real nou și consumând aceleași resurse financiare (Timbrul de Arhitectură).

Idei cheie:

- **Transdisciplinaritate și colaborare internațională:** muzeul trebuie să fie un spațiu viu și conectat cu alte discipline și instituții culturale din Europa.
- **Flexibilitate și digitalizare:** integrarea arhivei digitale și crearea de spații de experimentare fizică vor asigura accesibilitate și inovație.
- **Educație și mentorat:** programe educative pentru publicul larg și tineri arhitecți vor contribui la creșterea interesului pentru arhitectură.
- **Curatorie democratică și incluzivă:** organizarea expozițiilor și a activităților trebuie să fie participativă, transparentă și accesibilă tuturor.
- **Abordare integrată rural-urban:** muzeul trebuie să reflecte atât patrimoniul urban, cât și cel rural, integrându-le într-o narațiune comună.
- **Conexiune comunitară:** se recomandă crearea de spații-satelit care să stimuleze interacțiunea comunitară și să activeze patrimoniul local.

E. Rolul Muzeului de Arhitectură în ecosistemul proiectelor culturale ale filialelor

Discuțiile au avut loc în cadrul cafenelei cu organizatorii de anuale și bienale OAR și au încercat clarificarea rolului **Muzeului de Arhitectură** în relația cu proiectele culturale derulate de filialele teritoriale ale OAR. Accentul s-a pus pe colaborarea cu **Anualele și Bienalele de Arhitectură**, pe arhivarea și expunerea proiectelor reprezentative și pe construirea unei rețele coerente de promovare culturală.

Arhivare și Cercetare: muzeul este perceput ca un centru de arhivare și cercetare, capabil să păstreze memoria arhitecturală prin:

- Concursuri (Bienala, Anuala, alte proiecte ale filialelor).
- Expunere și premiera lucrărilor realizate la evenimentele culturale.
- Istoria Creației – un concept menit să păstreze și să expună procesele de design și creație arhitecturală.

Conferințe și Evenimente: se sugerează ca muzeul să găzduiască conferințe tematice și să fie un loc de promovare a evenimentelor culturale: OM, BETA, BATRA, ANUALA sunt exemple de proiecte regionale ce pot contribui la arhiva și activitățile muzeului.

Spațiu Public și Expunere: este menționată și nevoia de a crea un cârlig de atracție pentru public, un simbol pentru găsirea unei metode prin care să fie atras publicul larg.

Itinerarea Anualelor și Bienalelor:

- Expozițiile și activitățile culturale organizate de Anuale și Bienale pot fi itinerate atât în spații fizice, cât și în format virtual, asigurând o acoperire națională și internațională.
- Parteneriatele cu filialele teritoriale sunt esențiale pentru diseminarea conținutului și crearea unei rețele culturale puternice.

Contribuții ale evenimentelor la patrimoniul muzeal: muzeul trebuie să colecțieze și să arhiveze:

- Cataloagele Anuale și Bienale — devin parte a patrimoniului cultural muzeal.
- Materiale editoriale, foto și video din proiectele culturale ale filialelor.

Dezvoltarea relației dintre Anuale, Bienale și Muzeu:

- Este propus un calendar comun de activități care să fie împărțit între muzeu și filialele regionale.
- Partajarea de resurse umane și administrative pentru organizarea de proiecte culturale.

Spațiu de identitate și punct de activare culturală: muzeul a mai fost definit ca un FOR cultural, un spațiu de:

- **Identitate** — unde arhitectura să fie contextualizată și arhivată corespunzător.
- **Parteneriate** — muzeul trebuie să aibă puncte de lucru în diverse regiuni, acționând ca un hub cultural.
- **Punct de activare a proiectelor culturale** — fizic și virtual, muzeul trebuie să fie un loc de întâlnire pentru profesioniști și comunitate.

Conexiunea muzeului cu filialele și distribuția conținutului prin:

- **Parteneriate și colaborări:** Anualele și Bienalele furnizează conținut pentru muzeu sub formă de expoziții, cărți și albume. Muzeul și filialele trebuie să colaboreze pentru a crește vizibilitatea evenimentelor și a facilita accesul la arhive și informații culturale.
- **Transfer de know-how:** Filialele ar putea oferi know-how muzeului, contribuind cu expertiză și resurse pentru dezvoltarea proiectelor expoziționale, iar muzeul ar putea oferi know-how și resurse administrative către proiectele filialelor.

Oportunități	Riscuri și provocări
Crearea de produse culturale comune , promovate atât la nivel local, cât și național.	Concurența în finanțare: muzeul riscă să intre în competiție cu filialele pentru sursele de finanțare O.A.R.
Promovarea culturii urbane locale prin evenimente comunitare și expoziții tematice.	Fragmentarea resurselor: partajarea resurselor umane și administrative poate duce la diluarea focusului.
	Pierderea autonomiei curatoriale: parteneriatele riscă să afecteze independența creativă a muzeului.

Idei cheie

- **Colaborare activă cu Anualele și Bienalele:** muzeul trebuie să devină un spațiu de arhivare și cercetare pentru aceste evenimente, amplificând impactul lor cultural.
- **Spațiu de identitate și interacțiune:** muzeul trebuie să fie un punct de întâlnire pentru arhitecți, urbaniști și comunitatea largă.
- **Promovarea culturii urbane locale:** parteneriatele cu filialele și descentralizarea activităților vor stimula activarea patrimoniului local.
- **Soluții pentru finanțare sustenabilă:** muzeul trebuie să exploreze surse alternative de finanțare pentru a nu intra în competiție directă cu filialele.
- **Calendar cultural comun:** integrarea unui calendar cultural comun pentru o mai bună planificare și evitare de suprapuneri.

F. Relația Muzeului de Arhitectură cu partenerii culturali

Discuțiile au avut loc în cadrul cafenelei organizate în Casa Mincu, cu arhitecți urbaniști și alți actori culturali și din mediul academic, la masa de lucru pentru identificarea partenerilor strategici ai **Muzeului de Arhitectură** și stabilirea relațiilor necesare pentru a susține dezvoltarea muzeului la nivel local, național și internațional. Parteneriatele au fost analizate pe patru runde succesive, evidențiindu-se potențialele colaborări și riscurile asociate.

Identificarea partenerilor și tipul relațiilor:

- **Muzee și instituții culturale:**
 - **MNAC, MNAR, MȚR, RNMR** – relații de preluare a arhivelor și patrimoniului, training pentru curatori și co-producție.
 - **Institutul Național al Patrimoniului (INP)** – preluare de arhive și cercetare pentru dezvoltarea patrimoniului.
- **Universități: UAUIM, UTCN, UV** – parteneriate pentru training, co-producție și cercetare, inclusiv integrarea în curricula academică.
- **Arhive: Naționale, PMB, PB, Academia, BNR, ANF, TVR** – parteneriate pentru preluarea și cartografierea resurselor arhitecturale și istorice.
- **ONG-uri și organizații profesionale:**
 - **OAR, UAR** – coproducție, cercetare și preluare de arhive din Bienale și Anuale.

- **ONG-uri civice și artistice** – conștientizare și activare comunitară.

- **Parteneri internaționali** – relații de consultanță strategică pentru poziționarea muzeului în rețele culturale europene și globale.

Ierarhizarea partenerilor și extinderea rețelei

- **Internațional: UE și rețele globale**, dar și parteneri naționali (rural și urban) – relații de colaborare, co-producție și găzduire de evenimente culturale.
- **Uniuni de creație: UAP, UNITER** – colaborare pentru evenimente artistice și culturale, expunere și susținere reciprocă.
- **Organizații profesionale: OAR, RUR** – parteneriate pentru publicare, expunere și activități culturale; au fost identificate și riscuri de canibalizare pe resursele disponibile.
- **Școli preuniversitare: Clubul de Artă** – relații de colaborare pentru educație culturală și inspirație pentru elevi și cadre didactice.
- **Artiști independenți și persoane fizice**: colaborare cu artiști independenți și acces la arhive personale pentru completarea patrimoniului muzeal.
- **Mass-media**: parteneriate cu media tradițională și socială pentru conștientizarea publicului.

Două scenarii de parteneriat și sustenabilitate pentru muzeu:

Scenariul 1: Fără spațiu (prezent)

- Identificarea partenerilor capabili să ofere spații fizice sau digitale pentru activitățile muzeului.
- Colaborare cu Ministere și PMB pentru facilitarea accesului la spații temporare.
- Parteneriate cu entități ce dețin spații fizice și digitale, resurse și arhive, pentru organizarea de expoziții și evenimente culturale.

Scenariul 2: Fără bani (scenariu pesimist)

- Sprijin din partea privaților (Horeca, CIS, Concordia, RBL, bănci) pentru susținerea turismului și identității locale.
- Crearea unor beneficii mutuale pentru sponsorii privați.

Obținerea unui spațiu și strategii de colaborare:

- **Autorități și instituții publice:**
 - **Ministerul Culturii, PMB** – parteneriate pentru alocarea unui spațiu pentru muzeu și pentru susținerea financiară.
 - **Muzee precum Antipa, MȚR și Muzeul de Etnologie** – găzduire de expoziții temporare și colaborare în cercetare și expunere.
- **Entități internaționale: Centre de cultură contemporană** – colaborare pentru expoziții și schimburi culturale internaționale.
- **Finanțatori: UE, Fonduri Norvegiene** – parteneriate pentru obținerea de fonduri structurale și de dezvoltare.

Oportunități strategice	Riscuri și provocări
Laborator urban/rural: muzeul poate deveni un hub de experimentare și educație urbană și rurală.	Lipsa unui spațiu fizic dedicat: muzeul riscă să nu aibă un loc propriu, afectând identitatea și vizibilitatea.
Deschidere către parteneri privați și internaționali: consolidarea rețelei de suport prin colaborări cu entități globale.	Concurență pe resurse financiare: parteneriatele cu OAR și alte organizații culturale pot genera conflicte.
Consortiu cultural: muzeul poate deveni un nod central într-o rețea culturală ce depășește granițele naționale.	Centralizare excesivă: controlul asupra patrimoniului și resurselor poate fi perceput ca o amenințare de către parteneri.
	Posibilă suprapunere cu muzee existente: risc de a dubla funcțiile altor muzee dacă nu există o delimitare clară a misiunii.

Idei cheie

- **Maparea partenerilor și resurselor:** este esențială pentru a structura parteneriatele pe termen lung.
- **Colaborări internaționale și infrastructurale:** vor fi vitale pentru acces la resurse și spații expoziționale.
- **Stabilirea unui spațiu permanent:** muzeul trebuie să obțină un loc fix pentru a-și dezvolta identitatea.
- **Plan strategic de susținere:** parteneriatele cu autoritățile publice și privații trebuie consolidate prin acorduri clare.

Word cloud generat de mentimeter.com pe baza cuvintelor introduse de participanții la atelierul de lucru de la Viscri, 22 martie 2025

G. Amplasament și etapizare pentru Muzeul de Arhitectură

Discuțiile din cadrul meselor de discuții au avut ca scop identificarea **opțiunilor de amplasament** pentru Muzeul de Arhitectură, precum și strategii de **etapizare și dezvoltare graduală** a acestuia. S-a discutat și despre găsirea unui model sustenabil, care să reflecte atât caracterul istoric al arhitecturii românești, cât și deschiderea către inovație și colaborare internațională.

Modele de amplasament și localizare: inițial s-au conturat opțiuni de localizare în București, având în vedere:

- **Clădiri existente și semnificația lor:** muzeul ar trebui să fie amplasat într-o clădire emblematică cu valoare istorică sau industrială, pentru a reflecta patrimoniul arhitectural și schimbările de sens (ex. clădiri totalitare transformate). Exemple propuse:
 - Academia ceașistă (Uranus)
 - Berzei 21
 - Hala Obor
 - Casă de târgoveți (Șerban Vodă)
 - Fabrica de bere Grivița
 - Casa Radio
 - Malaxa, Ciclop,
 - Vama Antrepozite,
 - UE Filaret,
 - Uzinele Wolff
- **Spații duale:** unul pentru expoziții permanente și altul pentru arhivare și cercetare. Se pot integra și pop-up-uri temporare și activări în diverse locații urbane pentru a atrage publicul în mod interactiv.

Dezvoltarea modelului de amplasament și diversificarea funcțiilor:

- **Rețea de clădiri** în București și în țară, care să reflecte un mix de patrimoniu și arhitectură contemporană.
- O locație principală pentru **expoziții și cercetare** și o experiență itinerantă pentru a explora **trasee de arhitectură**.
- Muzeul să funcționeze și ca un **Institut** – nu neapărat legat de un singur loc, ci de o rețea de parteneriate academice și culturale.
- **Educație și parteneriate** – spații de învățare (3D Mapping), intervenții în spațiul public și parteneriate cu clădiri emblematică (Ministerul Agriculturii, Drumul Taberei).

Descentralizare și laborator de cultură urbană contemporană

- **(Ne)Muzeul ca laborator urban:**
 - Muzeul este văzut ca un laborator descentralizat pentru cultura urbană contemporană.
 - Rețea de sedii în mai multe orașe, gestionate în parteneriat cu OAR și entități locale.
 - Fiecare nod al rețelei va contribui la extinderea patrimoniului și la organizarea de proiecte curatoriale comune.
- **Amplasamente polivalente:** se propune un **protocol curatorial clar** pentru fiecare amplasament, conectat prin rute arhitecturale tematice (ex.: Bucureștiul mansardelor, arhitectura comunistă).
- **Muzeul digital și participativ:**
 - Un muzeu digital interactiv ce cartografiază și expune patrimoniul arhitectural prin hărți și baze de date accesibile publicului.
 - Laboratorul digital să fie un loc de colectare și validare de informații, nu doar de producție.

■ Clădire principală în București:

- Rolul de spațiu central, cu expoziții permanente și evenimente culturale.
- Accent pe integrarea patrimoniului arhitectural și a unor "gesturi arhitecturale" inovative.

■ Rețea de spații satelit în țară:

- Muzeul să preia clădiri din diverse categorii (inclusiv private), similare cu modelul Caselor Memoriale ale Muzeului Municipiului București.
- Organizarea unor trasee tematice și expoziții temporare în locații neașteptate (balcoane, holuri, spații temporare).

Locuri virtuale și imaginate:

- Muzeul să includă și un spațiu virtual, accesibil online, pentru a facilita accesul comunităților care nu au un muzeu fizic în apropiere.
- Experițe VR (Virtual Reality) pentru explorarea arhitecturii în mod imersiv.

Etapizare pentru Muzeul de Arhitectură

Discuțiile au evidențiat un plan de etapizare în mai mulți pași:

- Prezentarea proiectului la nivel guvernamental și accesarea de fonduri europene.
- Stabilirea unei metodologii de arhivare și mapare a patrimoniului.
- Organizarea de procese participative și identificarea spațiilor regionale pentru expunere și cercetare.
- Consultare și clarificare a conceptului, promovarea rezultatelor și identificarea unei echipe curatoriale.
- Dezvoltarea brand-ului muzeal și crearea unei identități vizuale.
- Etapizarea începând cu un spațiu online, urmat de sedii regionale și filiale OAR.
- Parteneriate strategice și posibile modificări legislative pentru susținerea muzeului.

Riscuri identificate

- **Investiție mare și costuri ridicate:** necesită finanțare publică și implicarea dezvoltatorilor imobiliari.
- **Spațiu foarte mare și descentralizare:** posibilități de gestionare dificilă și pierderea identității.
- **Nevoie de expropriere pentru utilitate publică:** identificarea clădirilor și obținerea autorizațiilor necesare.

Idei cheie

- **Model hibrid de amplasament:** o clădire centrală în București și o rețea de spații satelit în orașe mari.
- **Descentralizare și activare urbană:** pop-up-uri și expoziții temporare în spații neconvenționale.
- **Muzeu virtual și interactiv:** accesibil online pentru comunitățile din afara orașelor mari.
- **Colaborare cu autoritățile locale:** expropriere pentru utilitate publică și susținere prin fonduri europene.

Discuțiile din cadrul mesei de lucru au avut ca scop identificarea principalelor oportunități și riscuri pentru dezvoltarea și funcționarea Muzeului de Arhitectură. Participanții au evidențiat atât elemente care pot impulsiona creșterea și recunoașterea instituției, cât și posibile obstacole ce ar putea împiedica atingerea obiectivelor strategice.

Oportunități	Riscuri
Potențarea statutului arhitectului în societate: muzeul are capacitatea de a amplifica rolul arhitectului, aducând în prim-plan valoarea profesiei și impactul asupra mediului construit.	Stagnare și management slab: există riscul ca proiectul să rămână blocat în discuții și planificare, fără implementare concretă.
Implicarea UAR + SROI și alte comunități de profil: muzeul poate funcționa ca un nod cultural în care organizațiile profesionale să colaboreze și să dezvolte proiecte comune.	Deconectare de la activitatea filialelor: muzeul riscă să devină izolat de rețeaua OAR și să nu reflecte nevoile și proiectele filialelor.
Colaborare internațională: deschiderea către parteneriate internaționale, schimburi culturale și participare la rețele globale de arhitectură și patrimoniu.	Conflicte între actori instituționali: divergențele între OAR, UAR, RUR și instituțiile academice pot duce la tensiuni și blocaje.
Structura descentralizată a OAR: existența filialelor OAR în diverse regiuni permite o diseminare eficientă a activităților culturale și o acoperire teritorială extinsă.	Acapararea patrimoniului cultural al filialelor: muzeul riscă să preia fără consens patrimoniul arhitectural colectat de filiale, generând conflicte interne.
Accesul la specialiști internaționali: muzeul poate atrage experți și curatori internaționali pentru proiecte speciale, conferințe și cercetare.	Activități prea ample fără coordonare: muzeul poate deveni suprasolicitat în organizarea de evenimente și expoziții fără o direcție strategică clară.
Schimb de cunoștințe între filiale: evenimentele și activitățile muzeului pot facilita transferul de cunoștințe și bune practici între filialele OAR.	Conflict de autoritate: posibilitatea de conflicte între directorul muzeului și președintele filialei în ceea ce privește prioritățile instituționale.
Generarea de resurse umane și administrative: activitățile muzeului pot stimula dezvoltarea de competențe în domeniul cultural și administrativ în rândul filialelor.	Riscul de abandon: neimplementarea proiectului din lipsă de coordonare și finanțare.
Istoric/Arhivare – Administrativ/Educație: muzeul poate servi ca un centru educativ și arhivistic, centralizând informații și documente de patrimoniu arhitectural.	Inconsistență: posibilitatea ca proiectele să fie organizate fără o coerență strategică.
AGORA – Spațiu de dezbatere și dialog public: conceptul de „AGORA” presupune un loc de dezbatere și interacțiune între profesioniști și comunitate.	Mentenanță: întreținerea clădirilor și a infrastructurii muzeului ar putea genera costuri ridicate și dificultăți de gestionare.
Faptul că nu există un muzeu de arhitectură în România: lipsa unui muzeu dedicat arhitecturii creează un spațiu de oportunitate pentru dezvoltarea unei instituții de referință.	Ținte nerealiste: posibilitatea ca obiectivele stabilite să fie prea ambițioase în raport cu resursele disponibile.
Sedii care pot găzdui temporar: există clădiri care pot fi utilizate ca spații expoziționale temporare până la finalizarea muzeului principal.	
Finanțare externă: muzeul poate aplica pentru fonduri europene și granturi internaționale pentru susținerea proiectelor sale.	

3.4. Interviu

Pentru a detalia și mai mult zona calitativă a consultărilor, am realizat patru interviuri semi-structurate cu specialiști aflați la intersecția dintre arhitectură, curatoriat cultural și muzeologie. În interviuri am păstrat aceleași teme pe care le-am folosit – mai mult sau mai puțin – în toate formele de consultare:

- Viziunea asupra unui Muzeu de Arhitectură;
- Roluri ale muzeului
- Formate de funcționare și etapizare
- Finanțare și sustenabilitate
- Provocările și riscurile identificate
- Recomandări pentru dezvoltarea temei de concurs curatorial

3.4.1. Interviu 1 Daniel Tudor Munteanu arhitect, curator de arhitectură

Viziunea despre un Muzeu de Arhitectură în România

Referindu-se la misiunea unui Muzeu de Arhitectură în contextul românesc, interlocutorul are în vedere, pe de o parte colecționarea și cercetarea destinată profesioniștilor, dar mai ales expunerea și diseminarea „arhitecturii ca valoare culturală” către publicul local. În consecință, denumirea de „Muzeu” i se pare că ar trebui păstrată, fiind deja „încetățenită”, pentru că „toată lumea crede că știe ce e un muzeu”, funcționând ca o destinație în context urban. Fără să fie un păstrător de patrimoniu imobil, „Muzeul Arhitecturii” poate avea „un rol de *advocacy*” legat de patrimoniu interbelic, dar în special de cel postbelic, care este în prezent neglijat, degradat și puternic afectat de dispariția arhivelor instituționale și personale. Astfel, muzeul poate avea un dublu rol: de conservare și de educare a publicului larg. Punctul de plecare îl constituie în viziunea sa funcționarea muzeului ca un păstrător de încredere al arhivelor materiale. Mai departe însă, muzeul „trebuie să aibă un țel” și să susțină și să orienteze cercetări și studii legate de patrimoniu. În același timp, deschiderea muzeului către publicul larg urmărește diseminarea înțelegerii și aprecierii arhitecturii ca o componentă a culturii locale.

Arhivare și conservare: salvarea memoriei profesionale

O funcție centrală la care participantul revine în detalierea perspectivei sale este cea de arhivare, prin care muzeul devine un centru de conservare. El subliniază că în lipsa unei astfel de instituții, cu un spațiu dedicat, memoria profesională și arhivele personale sau instituționale, cum sunt cele ale institutelor regionale de proiectare, se pierd treptat și ireversibil. În viziunea sa, muzeul ar trebui să fie „o instituție” care să ofere „un grad de conservare decent”, unde arhitecții, fostele

institute de proiectare sau alte organizații publice din toată țara, să poată dona sau depozita documentații, planuri, machete sau artefacte. În acest sens propune un model similar cu NAI (Netherlands Architecture Institute) din Rotterdam, care a funcționat ca o infrastructură de conservare și diseminare ce găzduia arhiva unor proiecte remarcabile, planuri, machete sau chiar și obiecte de mobilier sau alte artefacte.

Educație prin arhitectură: o componentă esențială a muzeului

Intervievatul subliniază pe parcursul discuției că, dincolo de arhivare și conservare, muzeul trebuie să aibă o funcție educativă la fel de puternică. El consideră că publicul larg trebuie expus la arhitectură, nu neapărat locală, ci în general, prin „niște exponate” și mai ales prin „niște povești care să fie atractive”. Astfel, expunerea trece „dincolo de exponate” și urmărește să „spună o poveste despre arhitectură”, concluzionează el. Din punct de vedere al orientării tematice, propune, ca pe lângă abordările uzuale ale acestui tip de instituție, alcătuite dintr-un amestec de celebrități „care să atragă public”, subiecte contemporane, interdisciplinare și „fresh”, să „strecori” ceva care ține și de viziunea educațională a muzeului pe termen mediu și lung, și care, din perspectiva sa, ar fi interesul sporit pentru patrimoniul postbelic. Inclusiv pe latura de comunicare publică, el recomandă „un ton nepretențios, cât se poate, de prietenos”. Complementar temei educației, el indică și programul de bibliotecă, de care nu se poate lipsi organigrama unui viitor muzeu, văzută ca produsul donațiilor și colaborărilor dintre organizațiile profesionale.

Interacțiunea cu publicul: medierea

Legat de activități, interviuvatul menționează, pe lângă cele de bază destinate profesioniștilor, ilustrate prin evenimente sau prezentări, în special pe cele dedicate publicului. Aici identifică „partea de mediere” pentru public ca fiind „esențială”, prin care spațiul este constituit „prietenos”, cu explicații și ghidare. Fără să fie vorba de o lipsă de încredere în public, ci mai degrabă de o doză necesară de „realism”, el consideră că medierea este extrem de importantă, necesitând a fi adaptată după vârstă, cunoștințe și context cultural local.

Format și spațiu: o abordare mixtă și flexibilă

Conștient de dificultățile financiare și de logistică, interviuvatul consideră cu tărie că un muzeu „fără niciun spațiu, e imposibil”, în special pentru funcția sa de arhivare și cercetare care necesită un loc de desfășurare. Admite însă că un muzeu funcționează prin mai multe spații, dintre care unele se pot „externaliza prin colaborări instituționale” sau altele pot funcționa online. Cu toate astea, afirmă că un muzeu exclusiv online „nu e muzeu”, ci mai degrabă „o arhivă deschisă”. Chiar și în scenariul unor expoziții itinerante derulate în parteneriat cu actori locali ce dispun de resurse și spații, interviuvatul consideră esențială crearea unei colecții proprii ce este curatoriată și expusă, ca distincție fundamentală a tipologiei viitoare instituții: „Muzeul are o colecție. *Kunsthalle* e un spațiu care organizează expoziții”, subliniază el. Referitor la zona de interacțiune cu publicul, nu consideră necesară o clădire nouă, ci o abordare prin care dă exemplul unui „monument de arhitectură industrială” care poate fi transformat printr-un „workshop continuu” în care se poate implica „foarte multă lume” prin „voluntariat, mici evenimente”, prin care muzeul „să tot crească” spațial, instituțional, dar și din punct de vedere comunitar.

Finanțare și sustenabilitate: expertiză

Pe partea de finanțare, interviuvatul consideră insuficiente resursele disponibile din Ordin pe măsura unei instituții de tip muzeu, și susține o diversificare a

surselor de finanțate. Este însă sceptic față de dependența de fonduri publice locale sau naționale, mai ales dacă acestea sunt condiționate de schimbările politice, și ia în calcul și alte surse potențiale, cum ar fi donațiile, pe principiul „dacă s-a putut face un spital, s-ar putea face și un muzeu”. Mai departe, el consideră necesar accesarea de fonduri europene nerambursabile sau, într-o mai mică măsură, de diverse forme de sponsorizări private. Astfel, crede că „primul angajat al muzeului ar trebui să fie ca producătorul de film (...) cel care știe să atragă banii”, cu alte cuvinte profesioniști în atragerea de fonduri. Mai mult, din perspectiva sa, acest aspect este prioritar în construcția instituțională, ce trebuie să dezbuteze cu identificarea surselor de finanțare, în funcție de care se definesc celelalte elemente ale proiectului.

Riscuri și oportunități

Cât privește riscurile, participantul menționează pe parcursul discuției o serie de riscuri majore, cum ar fi lipsa unui spațiu permanent, ce ar limita misiunea fundamentală de arhivare și expunere. În același timp, semnalează că o instituție cu profil de muzeu care „nu e susținută de public”, inclusiv financiar prin vânzarea de bilete, „va muri”. Chiar dacă admite că „nici un muzeu din lume nu poate să fie total autonom”, avertizează asupra sustenabilității și a dependenței de surse financiare care la un moment dat pot „să subjuge” programul și direcția muzeului. În privința riscului identificat în etapele anterioare de cercetare legate de amenințarea resurselor financiare ale Anualelor și Bienalelor organizate de filialele locale ale Ordinului din resurse financiare comune, el consideră că muzeul nu trebuie privit ca o concurență la adresa acestora, ci ca o oportunitate de a dezvolta evenimente și expoziții complementare concursurilor profesionale de proiecte. Pe termen scurt, interviueatul menționează riscul „de a te uita prea mult în buricul arhitectului”, indicând oportunitatea de a include din expertiza și experiența altor discipline și instituții ce ar putea contribui cu „foarte mult *knowledge* la care noi, ca arhitecți, nici măcar nu ne gândim”. Nu în ultimul rând, el se arată dispus să contribuie în limita capacităților profesionale pe partea de curatoriere și de cercetare.

Concluzii

Scenariul propus de participantul la interviu pentru dezvoltarea muzeului are la bază demersul fundamental al articulării unei colecții proprii într-un spațiu destinat arhivării și conservării, urmată de activarea sa prin diferite parteneriate și formate ca un centru educațional și un actor activ în diseminarea publică a arhitecturii ca formă de cultură. El propune un model sustenabil, cu o dezvoltare incrementală, ce pornește de la asigurarea unor surse de finanțare echilibrate. Mai departe, procesul de dezvoltare instituțională și chiar spațială poate susține și coagularea unei comunități în jurul muzeului. În viziunea sa, funcția educativă este la fel de importantă, un rol central fiind ocupat de activitățile de mediere a mesajului și a conținutului către public. Pentru el, muzeul poate să funcționeze ca un hub cultural și educațional, care urmărește să salveze și să celebreze patrimoniul arhitectural local, cu accent pus pe patrimoniul recent, postbelic.

3.4.2. Interviu 2

Oana Simionescu arhitect și manager

Viziunea despre un Muzeu de Arhitectură în România

Din perspectiva interlocutoarei, misiunea unui viitor Muzeu de Arhitectură în contextul românesc actual ar trebui să se bazeze în primul rând pe formarea unei colecții proprii, pe care o consideră esențială. Raportat la numărul mic de astfel de colecții la nivel național, acest demers este considerat fundamental. Conținutul colecției poate diferenția acest muzeu de alte instituții cu profil similar din România, acordând o mai mare atenție evoluției în timp a profesiei, ilustrată prin „legislație, desen de arhitectură, sau fotografie de arhitectură”. Mai departe, ea consideră la fel de important ca muzeul să „aibă și o dimensiune activă”. Prin această latură, ea înțelege o serie de „programe care îi dau viață în mod constant”, mai precis „niște programe educaționale, o publicație”, care să „traducă” și să „deschidă” conținutul către publicul larg. În același timp, consideră că este „mult mai onest” ca, în contextul local, denumirea și profilul instituției ar trebui să fie cea de „muzeu”. Dincolo de percepția răspândită a muzeului ca un spațiu convențional, interlocutoarea consideră imperios necesar ca acesta să aibă și „o dimensiune dinamică”. Astfel, ea vede muzeul nu doar ca un loc pasiv de depozitare și expunere permanentă, ci ca pe o platformă vie, care documentează activ scena arhitecturală locală și se deschide publicului.

Arhivare și conservare: o prioritate fundamentală

Intervievata consideră componenta de arhivare și conservare ca fiind esențială organizării viitorului muzeu. În contextul degradării, împrăștierei sau chiar a pierderii iremediabile a numeroase arhive profesionale în ultimii ani, cum sunt cele ale fostelor Institute de Proiectare regionale, ea consideră că muzeul ar putea funcționa și ca un loc de salvare, recuperare și protejare a documentațiilor care încă mai există la diferite instituții publice sau persoane particulare. Ea caracterizează ca fiind „super importantă” această arhivă centralizată, gestionată și dezvoltată în timp de muzeu, ce s-ar adresa în primul rând specialiștilor, care o pot consulta și dezvolta proiecte de cercetare. Astfel, muzeul poate să funcționeze ca un depozitar al memoriei profesionale, disponibil cercetătorilor și deschis publicului larg.

Educație și mediere culturală: conectarea publicului cu arhitectura

În viziunea Oanei Simionescu, muzeul trebuie să joace un rol activ în educarea publicului cu privire la arhitectură și urbanism. Astfel, pentru ea, devine chiar „obligatoriu” deschiderea muzeului către copii. Văzut ca un „program permanent”, fie în relație cu expozițiile curente, sau accesibil indiferent de expunere, acesta poate deveni în perspectivă și o sursă de venit necesară sustenabilității proiectului. Mai mult, consideră esențială extinderea demersului educațional și către publicul adult, prin activități interactive și mediere culturală, înțelegând ca o formă de „traducere” a materialelor expuse în muzeu. Ea susține astfel nevoia de diseminare și accesibilizare a valorii arhitecturale și a impactul său asupra spațiului urban și către publicul nespecialist.

Față de un muzeu „convențional”, interviuata consideră ca fiind extrem de important în ce clădire este găzduit. Fără să prefere un anumit stil, funcțiune sau perioadă, interlocutoarea își imaginează o clădire suficient de flexibilă, cu suficient spațiu de depozitare și amplasată într-o zonă centrală. În perspectiva sa, clădirea însăși poate funcționa ca un „statement”, ce poate să illustreze o serie de valori asumate de comunitatea arhitecților. Mai mult, ea consideră clădirea ca un „punct de start” și un „ingredient foarte important” ce poate determina și orienta primele acțiuni ale viitorului muzeu. Conștientă de limitările financiare și de organizare ce pot împiedica muzeul să dispună de un spațiu propriu încă de la început, găsește că „punctele forte” rămân totuși colecția și programul educațional, care pot fi găzduite de diverse alte tipuri de infrastructură. În acest caz, ea propune dezvoltarea unui „kit de expoziție” reutilizabil, care să susțină o serie de expoziții mobile pe un ciclu de 2-3 ani, ce pot fi itinerate național și internațional. În același timp, acest format particular va determina și orientarea temelor și curatorierea subiectelor expuse. Astfel, ea înțelege mobilitatea ca pe o oportunitate de a disemina programele educaționale în zone și către comunități mai greu accesibile. În ambele scenarii însă, ea subliniază importanța dimensiunii fizice a demersului, argumentând că un format exclusiv digital nu ar avea sens în afara specialiștilor interesați, îndepărtându-se practic de tema unui muzeu deschis publicului larg.

Finanțare și sustenabilitate: parteneriate strategice și fonduri europene

Din perspectiva finanțării, interviuata identifică accesarea de fonduri europene drept o soluție esențială pentru finanțarea muzeului. În acest sens, sugerează nevoia existenței unui parteneriat între OAR și administrația locală, ce poate accesa fonduri europene pentru acest tip de investiții infrastructurale, și dă exemplul apelului New European Bauhaus pe infrastructură pentru cultură. Pe de altă parte, ea nu vede neapărat o soluție în sectorul privat, considerând aportul potențial „mult prea mic” pentru nevoile viitorului muzeu, cum ar fi asigurarea unui spațiu fizic, dar vede astfel de sponsorizări ca pe un ajutor complementar, și nu o sursă principală de susținere financiară. Dincolo de finanțare, participanta consideră necesară orientarea structurii către două tipuri de parteneriate, cele strategice public-private care fac posibil proiectul „la scară mai mare”, și cele operaționale, care țin mai mult de conținut, colecție, arhive și expunere. Mai departe, ea vede o relație de tip „win-win” între muzeu și filialele OAR ce organizează Anuale și Bienale, prin care se poate dezvolta un „sistem de arhivare coerentă a proiectelor” expuse, completat de expoziții tematice cu relevanță locală. Mai mult, se arată dispusă să contribuie cu expertiza sa pe zona de „strategie de instituție și de structură”, mai degrabă decât pe conținut.

Provocări și riscuri identificate

În imposibilitatea atingerii „formatului ideal” prin care instituția se construiește de la început într-un spațiu propriu, interlocutoarea identifică zona de identitate ca fiind mult mai importantă și avertizează asupra riscului ca tot arhitecții să controleze și partea de comunicare, în detrimentul unor specialiști, subliniind că „îți trebuie o echipă brici”, cu graficieni și comunicatori „care vorbesc pe limba oamenilor, nu pe limba arhitecților”. Legat de procesul de definitivare a temei, subliniază riscul lipsei de claritate și al supralicitării unor direcții, propuneri și viziuni curatoriale ce nu pot fi susținute în realitate la nivel de buget și logistică. De altfel, ea consideră necesară o „viziune antreprenorială”, în care sustenabilitatea financiară este o latură „foarte serioasă” în articularea demersului, dând ca exemplu programul pentru copii, sau publicația, ori o cafenea, ca posibile programe ce pot ajuta la sustenabilitatea muzeului, împreună cu parteneriatele cu administrația publică. În concluzie, consideră necesară articularea

Concluzii

În scenariul imaginat de Oana Simionescu, fondarea unui muzeu se bazează în primul rând pe construcția unei colecții, ideal într-un spațiu propriu, ce poate orienta temele și conținutul programului. Cu toate acestea, estimează ca posibilă și varianta unui model instituțional itinerant, bazat pe expoziții mobile, parteneriate strategice și digitalizare. Ea consideră extrem de importante atât demersul de arhivare și salvare al arhivelor profesionale și a patrimoniului local, cât și dezvoltarea dimensiunii active a muzeului, ce trebuie să funcționeze ca o platformă educațională, deschisă publicului larg. În același timp însă, subliniază în mod repetat importanța asigurării unei baze financiare solide și predictibile, construită prin parteneriate cu administrația și complementar cu operatori privați, ce pot susține o dezvoltare sustenabilă a proiectului pe termen mediu și lung.

3.4.3. Interviu 3 Ciprian Ștefan, director Muzeul Astra, Sibiu

Viziunea despre un Muzeu de Arhitectură în România

În cadrul dialogului, interviueatul subliniază nevoia de a contura un muzeu de arhitectură cu o puternică componentă educațională aplicată, care să integreze atât componenta de cercetare, cât și cea de accesibilizare pentru publicul larg. El percepe muzeul ca pe un spațiu deschis, unde arhitectura este tradusă și explicată într-o manieră accesibilă pentru a putea fi înțeleasă de toate categoriile de public: "Eu cred că un muzeu de arhitectură, în primul rând, va trebui să aibă un rol educațional. Și vorbesc de acea educație de care este nevoie când vine vorba de urbanism". El consideră că muzeul trebuie să fie un punct de referință pentru educația în urbanism și sustenabilitate, arătând cum construcțiile eficiente și respectul pentru patrimoniu pot coexista armonios. Aduce în discuție conceptul de sustenabilitate nu doar din perspectiva energetică, ci și din prisma conservării peisajelor culturale și a arhitecturii rurale tradiționale. „Eu m-aș concentra pe zona rurală foarte mult... să duc discursul spre zona de sustenabilitate și spre eficiență energetică”, sugerând că muzeul ar putea servi și ca un model de bune practici pentru comunitățile locale.

Arhivare și conservare: piloni esențiali al muzeului

Pentru Ciprian Ștefan, muzeul trebuie să își asume rolul de arhivare și protejare a patrimoniului arhitectural, nu doar ca documentare istorică, ci și ca mijloc de educație și conștientizare. El consideră că patrimoniul arhitectural rural și cel urban trebuie protejate și prezentate publicului într-o manieră care să ilustreze valoarea lor culturală. „OAR și UAR, garantat au în arhivă niște planuri ale arhitecților, și alea ar fi normal cumva să fie expuse ca obiecte, patrimoniu, într-un spațiu expozițional,” subliniază el, evidențiind importanța expunerii planurilor și proiectelor arhitecturale istorice.

De asemenea, menționează nevoia de a recupera și valorifica arhivele existente ale Ordinului Arhitecților și ale altor organizații profesionale, astfel încât acestea să fie conservate și accesibile pentru cercetare și educație. Muzeul este văzut ca o punte între trecut și prezent, un loc unde „trăirile, experiențele și mesajele” sunt la fel de importante ca obiectele expuse.

Interlocutorul este un susținător al ideii că muzeul trebuie să fie interactiv și educativ, în special pentru copii și tineri. El sugerează dezvoltarea unor expoziții digitale și interactive care să permită explorarea patrimoniului arhitectural prin aplicații și simulări. „Dacă vorbim de partea digitală, efectiv să se facă într-un program, într-o aplicație, pe un *device*, să se facă Castelul Corvinilor, de exemplu,” spune el, imaginând un muzeu modern, care folosește tehnologia pentru a facilita înțelegerea proceselor arhitecturale. Pentru el, muzeul ar trebui să devină o platformă de învățare și conștientizare cu privire la patrimoniul construit, în special în ceea ce privește spațiul rural și relația dintre comunitate, arhitectură și dezvoltare durabilă. Educația, în sensul propus de Ștefan, nu este una formală, ci una care traduce concepte și informații tehnice într-un limbaj accesibil, aplicabil și emoțional. Muzeul nu trebuie să fie o instituție aridă, ci una care „pune omul să se joace” – cu aplicații interactive, realitate augmentată, expoziții experiențiale. Mai mult, el crede că muzeul ar trebui să aibă un rol educativ activ, integrând activități practice și educaționale pentru elevi și studenți, astfel încât aceștia să poată experimenta și învăța despre construcții, urbanism și sustenabilitate. Consideră că muzeul trebuie să fie un spațiu deschis, unde creativitatea și educația să fie principalele motoare de dezvoltare: „Educația ar fi cuvântul de azi. Educația societății în principal,” punctează el.

Formate curatoriale și expunere digitală

Intervievatul propune un model de expunere care să integreze atât expoziții fizice, cât și digitale, permițând vizitatorilor să interacționeze cu modelele arhitecturale într-o manieră virtuală. De asemenea, el vede muzeul ca un spațiu experimental, unde tehnologia poate să amplifice experiența vizitatorilor și să faciliteze înțelegerea proceselor arhitecturale. „Mai aveți și un alt teren de joacă, deoarece aveți altă libertate de creație într-un circuit expozițional,” argumentează el, susținând că muzeul ar trebui să fie un spațiu al inovației și al descoperirii.

Spațiu fizic și digitalizare: un model descentralizat și flexibil

Ștefan recunoaște lipsa unui spațiu permanent ca o realitate, dar nu ca o piedică. El susține ideea etapizării și începe cu Bucureștiul, considerând că acolo se află infrastructura necesară pentru a genera un nucleu de dezvoltare. Ulterior, muzeul se poate extinde în rețea, cu „secțiuni” în teritoriu. El sugerează că muzeul ar putea începe cu expoziții itinerante și cu un format digital, până la identificarea unui spațiu fizic permanent. „(...) Într-o primă fază l-aș face și în online (...) și apoi aș găsi un spațiu în care poți să vii să prezinți odată ideea de proiect și apoi să dezvolti,” spune el, indicând o etapizare pragmatică a dezvoltării muzeului.

Finanțare și sustenabilitate: parteneriate și colaborări internaționale

Pentru el, finanțarea muzeului ar trebui să fie diversificată și să implice parteneriate strategice cu instituții locale și internaționale, accesarea de fonduri europene și colaborări cu mediul privat. Ștefan vede muzeul ca un actor cultural major, capabil să atragă fonduri și să creeze parteneriate durabile, care să-i asigure dezvoltarea pe termen lung. Un aspect notabil este abordarea sa legată de sustenabilitate. El propune ca muzeul să funcționeze și ca un spațiu de testare, informare și educare privind materialele prietenoase cu patrimoniul și mediul, un fel de mediator între cercetare și aplicabilitate. În acest sens, aduce în discuție centrele de testare pentru materiale de restaurare, care pot deveni parteneri ai muzeului.

Provocări și riscuri identificate

Interlocutorul identifică mai multe provocări majore în dezvoltarea viitorului muzeu de arhitectură. Una dintre acestea este lipsa unui spațiu fizic permanent, care limitează atât accesul publicului, cât și posibilitatea de conservare adecvată a materialelor și obiectelor arhitecturale. De asemenea, dificultatea accesibilizării discursului de arhitectură reprezintă un obstacol important, întrucât acest domeniu trebuie tradus într-un limbaj clar și atractiv pentru a fi înțeles și apreciat de publicul larg. Nu în ultimul rând, este de menționat că incertitudinea privind sursele de finanțare riscă să afecteze dezvoltarea și sustenabilitatea pe termen lung a instituției.

Concluzii

Viziunea lui Ciprian Ștefan pentru un Muzeu de Arhitectură este axată pe educație, conservare și accesibilizare digitală. Muzeul, în viziunea sa, este un actor activ în educarea societății, în apărarea patrimoniului și în promovarea sustenabilității. Nu este doar un loc de vizitat, ci un partener de dialog. Și vede rolul educativ al muzeului ca formă de "empowerment civic" și ca antidot împotriva „haosului urbanistic”.

El vorbește despre un model de muzeu interactiv și deschis, capabil să ajungă la publicul larg prin expoziții itinerante și resurse digitale, în primă instanță. Finanțarea diversificată și colaborările strategice sunt, în opinia sa, cheia pentru dezvoltarea și sustenabilitatea muzeului.

3.4.4 Interviu 4 Corina Bucea director dezvoltare culturală, Centrul Cultural Clujean

Viziunea despre un Muzeu de Arhitectură în România

Interlocutoarea conturează o viziune complexă asupra unui Muzeu de Arhitectură, subliniind în mod constant nevoia de accesibilizare și deschidere către un public larg și divers. Ea consideră că misiunea unui astfel de muzeu nu se limitează la arhivare, conservare și expunere, ci include în mod esențial formarea, cercetarea și diseminarea cunoștințelor arhitecturale. „Misiunea unui muzeu al arhitecturii ar trebui să aibă în mod egal un rol convențional al unui muzeu, de colectare, de protejare, conservare de patrimoniu, dar și unul foarte important de formare, cercetare, diseminare, comunicare și educație,” explică ea. Pentru ea, muzeul trebuie să fie un spațiu activ și dinamic, care să integreze atât componenta tradițională de arhivare, cât și o platformă pentru discursuri contemporane despre urbanism și arhitectură. Ea vede muzeul ca pe un loc unde diverse comunități se pot conecta și dialoga pe tema dezvoltării urbane și a patrimoniului arhitectural. „Cred că un muzeu, în primul rând, se adresează publicului larg, publicului care nu este neapărat format și care nu are o conexiune profesională cu domeniul ăsta”.

Arhivare și conservare: memoria arhitecturală, un imperativ strategic

În viziunea interviuatei, arhivarea și conservarea sunt piloni fundamentali pentru un muzeu de arhitectură. Există un gol imens în peisajul cultural românesc în ceea ce privește protejarea și colectarea patrimoniului arhitectural, în special a desenelor de arhitectură și a documentațiilor tehnice. «Dacă ne uităm doar punctual la această temă, a desenului de arhitectură și a istoriei... este pur și simplu dezastru în materie de arhivare, documentare, cercetare. (...) Cred că (...) partea de protejare, conservare, colectare (...) este complet descoperită». Ea

sugerează că muzeul ar trebui să funcționeze ca un hub centralizat pentru arhivare și cercetare, unde toate planșele, machetele și documentațiile de arhitectură să fie colectate, organizate și protejate. Aduce în discuție exemple internaționale, unde muzee similare au reușit să devină centre de excelență în cercetarea patrimoniului arhitectural și în diseminarea cunoștințelor acumulate.

Educație și mediere culturală: un muzeu accesibil și incluziv

Pentru Corina Bucea, muzeul trebuie să fie un instrument de educație și accesibilizare a arhitecturii pentru toate categoriile sociale. Argumentează că muzeul trebuie să fie deschis și atractiv pentru copii, tineri și persoane din medii vulnerabile. „Trebuie să se reflecte în toate aceste elemente: de la program până la resurse umane, de la structura organizației până la obiectivele pe care și le propune”, pledând pentru un muzeu care să fie activ și angajat în educarea comunității. Mai mult decât atât, consideră că muzeul ar trebui să dezvolte un program educațional sustenabil, care să fie accesibil în mod constant și să ofere activități interactive, ateliere și tururi ghidate. Și insistă pe importanța accesibilizării discursului arhitectural, astfel încât muzeul să devină un spațiu de învățare și experimentare pentru toate vârstele și categoriile sociale. Interlocutoarea vorbește despre nevoia de a construi o comunitate profesională în jurul muzeului. Este sceptică față de ideea romantică de co-creare totală și preferă o abordare bine gândită și coordonată, care să înceapă cu maparea comunităților și a nevoilor lor, urmată de acțiuni strategice de implicare.

Formate curatoriale și expunere itinerantă

În lipsa unui spațiu permanent, ea propune un model de muzeu itinerant și digital, capabil să ajungă în diverse comunități din România. «Cred că un muzeu de tipul ăsta trebuie să aibă o muncă susținută de culise, de cercetare, arhivare, colectare, documentare,» afirmă ea, propunând un model de expoziții temporare și mobile care să fie accesibile pentru un public cât mai larg. Ea subliniază importanța creării de discursuri expoziționale tematice, care să fie contextualizate și accesibile pentru diverse categorii de public. Expozițiile ar trebui să fie interactive și să permită publicului să exploreze și să înțeleagă procesele arhitecturale, nu doar să observe pasiv exponatele.

Spațiu fizic și digitalizare: un muzeu flexibil și distribuit la nivel național

Interlocutoarea vede muzeul ca pe un spațiu flexibil și distribuit la nivel național, care să funcționeze atât fizic, cât și digital. Ea propune un model descentralizat, în care muzeul să poată fi itinerant și să utilizeze spații temporare din diverse localități. „Să fie o formă în care, dacă muzeul pare că nu va avea o formă fizică, de pildă un nume ca Muzeul Efemer al Arhitecturii mi s-ar părea o reflexie foarte bună,” explică ea, sugerând că muzeul ar putea chiar să adopte un format conceptual non-permanent. Subliniază că, în lipsa unui spațiu permanent, muzeul ar putea funcționa foarte bine prin expoziții temporare și platforme digitale, care să faciliteze accesul la arhive și documentații. Ea vede muzeul ca pe o «infrastructură culturală mobilă,» capabilă să ajungă acolo unde publicul are nevoie de educație și conștientizare urbană. Interlocutoarea nu vorbește despre un muzeu „clasic”, ci unul „care se autogândește (...) într-o formă mai fluidă, mai adaptată în lumea actuală”: „Aș milita pentru un muzeu tocmai pentru a forța noi modele (...) mai aliniat cu realitățile actuale”. Acesta ar putea avea rolul de a inspira și reforma, indirect, întreg sistemul muzeal din România.

Finanțare și sustenabilitate: parteneriate și implicare publică

Bucea vorbește despre un model de finanțare mixt, care să implice fonduri publice, parteneriate private și finanțări internaționale. Ea consideră că muzeul

ar trebui să fie sprijinit și de comunități locale și de mediul de afaceri – în special industria de construcții, creând astfel o rețea de suport care să permită o dezvoltare sustenabilă. Este sceptică privind aportul financiar pe care mediul academic l-ar putea oferi. Totuși, patrimoniul universitar, colecțiile și muzeele școlilor de arhitectură pot deveni componente esențiale într-un ecosistem muzeal mai larg: „Mediul universitar (...) așteaptă mai degrabă să fie beneficiar, nu coautor”.

Provocări și riscuri identificate

Printre provocările identificate de interlocutoare se numără, în primul rând, absența unui spațiu fizic permanent, aspect care ar putea limita atât accesul publicului, cât și capacitatea muzeului de a arhiva și conserva materiale relevante. O altă dificultate majoră este legată de accesarea fondurilor publice și europene necesare pentru dezvoltarea instituției pe termen lung, proces adesea complex și birocratic. De asemenea, interviuata subliniază nevoia stringentă a unei strategii clare de mediere culturală și educație, considerată esențială pentru a asigura relevanța și sustenabilitatea muzeului în relația cu diversele categorii de public.

Concluzii

Viziunea Corinei Bucea pentru Muzeul de Arhitectură din România este una modernă și incluzivă, centrată pe accesibilitate, expunere itinerantă și educație culturală. Ea propune un model descentralizat, atât digital cât și mobil, capabil să ajungă în diverse comunități, oferind atât conservare, cât și educație arhitecturală. Corina susține o strategie de finanțare diversificată și parteneriate locale, care să permită dezvoltarea muzeului într-o formă sustenabilă și inovatoare. Recunoaște limitările actuale, dar oferă un model etapizat: (1) cartografiere și cercetare resurse/obiecte existente (ex: arhive de desene); (2) expoziții itinerante pentru a testa discursul muzeal; (3) activități educaționale experimentale ca formă de construcție progresivă. „Această muncă (...) poate fi făcută fără un spațiu (...) dar are nevoie de o strategie coordonată”. Prin tot discursul său, ea propune un muzeu care nu doar păstrează și expune, ci transformă, reflectă și provoacă. Este o instituție orientată către viitor, care își asumă rolul de mediator între trecut și prezent, între profesie și societate.

3.4.5. Concluzii

Muzeul este perceput ca o instituție publică activă, cu funcții multiple: de colectare, conservare, cercetare, dar și de diseminare, educație și formare civică. Se conturează o viziune hibridă și flexibilă, care combină componenta clasică muzeală cu intervenții contemporane în educație, urbanism, sustenabilitate și participare civică. Accentul cade pe publicul larg, nu doar pe profesioniști, iar muzeul este văzut ca mediere între expertiza profesională și societate.

Arhivarea și conservarea patrimoniului arhitectural (în special postbelic și rural) sunt recunoscute drept prioritare. Educația este componenta transversală-cheie – nu doar formală, ci și aplicată, accesibilă, ludică și interactivă. Muzeul trebuie să devină un actor cultural viu: să genereze conținut relevant, să susțină cercetarea, dar și să creeze spațiu pentru dialogul critic despre arhitectură și urbanism.

Se sugerează o etapizare strategică: început cu expoziții itinerante și platforme digitale, urmate de dezvoltarea treptată în jurul unui spațiu fizic permanent. Majoritatea propun un muzeu cu format descentralizat, adaptabil, care poate

funcționa prin rețele de parteneriate și spații temporare. Spațiul fizic este necesar în timp, mai ales pentru arhivare, dar nu este considerat o condiție prealabilă pentru debutul proiectului. Un „kit de expoziție” reutilizabil ar putea fi o soluție practică și inovatoare pentru expozițiile itinerante.

Toți intervievații converg spre ideea unei finanțări mixte: fonduri publice (locale și naționale), europene, sponsorizări private, donații și parteneriate strategice. Există o preocupare reală privind dependența politică sau birocratică a muzeului – aspect considerat un risc pentru autonomia și continuitatea sa. Este propusă creșterea capacității în atragerea de fonduri, încă din faza inițială.

Provocările identificate se referă, în primul rând, la lipsa unui spațiu permanent și a unei infrastructuri muzeale deja existente, elemente esențiale pentru funcționarea eficientă a unei astfel de instituții. De asemenea, este evidențiată vulnerabilitatea muzeului în fața schimbărilor politice și a instabilității finanțării publice, factori care pot afecta coerența și continuitatea proiectului. Mai mult, este semnalat riscul dezvoltării unor direcții și teme curatoriale fără asigurarea înainte de lansarea temei a unei baze financiare solide și predictibile. O altă dificultate majoră constă în traducerea discursului arhitectural într-un limbaj accesibil publicului larg, fără a pierde din rigoarea profesională. Nu în ultimul rând, există riscul ca muzeul să se izoleze în interiorul breslei arhitecților, pierzând astfel legătura cu societatea și cu nevoile reale ale acesteia.

Recomandări pentru tema de concurs:

- Să solicite propuneri de programe educaționale (pentru copii, tineri, public general) care traduc arhitectura într-un limbaj accesibil și captivant. Curatorii ar trebui să propună strategii de mediere culturală adaptate diverselor categorii de public, inclusiv celor din afara mediului urban.
- Tema ar trebui să reflecte un scenariu de dezvoltare în etape, care să permită:
 - demararea prin expoziții itinerante și digitale,
 - constituirea unui nucleu de colecție,
 - identificarea unui spațiu fizic viitor, preferabil adaptiv (ex: reconversie industrială).
- Muzeul trebuie gândit ca o infrastructură de arhivare și cercetare, în contact cu instituțiile de proiectare, universitățile și arhivele istorice. Să includă cerințe legate de gestionarea colecțiilor, cu accent pe documentații postbelice și resurse amenințate.
- Muzeul trebuie să funcționeze ca un hub colaborativ, nu izolat, ce urmărește construirea unei comunități și care participă în rețele de parteneri din domeniile culturii, educației și administrației publice. Se pot menționa modele descentralizate sau propuneri de colaborare cu alte muzee, școli de arhitectură, organizații civice sau autorități locale.
- Tema ar trebui să încurajeze abordări curatoriale inovatoare, multidisciplinare, sensibile la noile medii (digital, participativ, AR/VR). Sunt recomandate formate interdisciplinare și interactive, cu posibilitate de adaptare și mobilitate.
- Să fie gândită o schemă de finanțare mixtă și sustenabilă, prin atragerea de fonduri europene prin programe precum New European Bauhaus, parteneriate public-private și implicarea comunității locale în sustenabilitatea muzeului.
- Să ofere un echilibru între direcția oferită de tema de concurs și deschiderea către soluții flexibile și inovatoare, care depășesc tiparele convenționale.

3.5. Declarații despre muzeu din partea unor personalități profesionale și culturale

Aducem și mai multe detalii calitative prin 3 declarații despre muzeu din partea a 3 personalități importante:

- Nicolae Lascu, profesor universitar, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București
- Corina Șuteu, manager cultural, Insula 42
- Nicolas Triboi, peisagist, Atelier Foaie Verde

Declarațiile sunt adăugate ca atare, fără a fi analizate.

3.5.1. Nicolae Lascu profesor universitar, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București

Ce fel de schimbare am putea să generăm în societate prin acest muzeu?
În ce fel am putea să transformăm felul în care publicul se raportează la arhitectură, patrimoniu și spațiul construit?

Marele avantaj al muzeului este faptul că ar fi prima instituție care privește arhitectura, orașul și patrimoniul construit care se adresează publicului larg. Prin urmare, apreciez că va avea (în timp) un impact important în direcția deschiderii domeniului nostru spre populație și, implicit, ar putea avea un rol considerabil în modificarea semnificativă a raporturilor acestuia cu arhitectura, în sensul apropierii societății de arhitectură. Trebuie adăugat că muzeul se poate înscrie (încadra) foarte bine în „rețeaua” instituțiilor existente acum – cele două organizații profesionale (UAR și OAR) și a instituțiile de învățământ superior de arhitectură (UAUIM și facultățile de la Cluj, Iași, Timișoara și Oradea) – având însă personalitate și destinație distincte.

Muzeul ar fi, din câte cunosc, a doua instituție de acest fel dedicată unui domeniu al culturii, în afară de Muzeul Literaturii Române, fapt care i-ar crea un loc distinct în sfera largă a instituțiilor culturale de acest fel.

Cui s-ar putea adresa acest muzeu și de ce este important? Care sunt publicurile pe care le putem viza și ce nevoi sau aspirații le adresăm?

Un astfel de muzeu, inexistent la noi până acum, ar trebui să se adreseze, în principiu, tuturor categoriilor de public; câștigurile culturale generale și cele privind cunoașterea arhitecturii și orașului în special, ar fi ale tuturor acestor categorii. Totuși, consider că există câteva categorii de public „privilegiate”, fiecare având așteptări și interese diferite (profesionale și larg culturale):

- Elevii (tinerii), care pot avea primele contacte serioase, îndrumate, cu arhitectura și orașul;
- Studenții din domeniul arhitecturii și urbanismului și din domenii apropiate: inginerie, geografie, sociologie, arte, istorie;
- Cercetătorii din diferite domenii de activitate, înainte de toate arhitecții;
- Publicul larg, doritor de informare / cunoaștere a arhitecturii și orașului

Cum am putea să ne dorim să fim percepuți în comunitatea profesională și în societate? La ce imagine sau identitate putem aspira să avem în ochii profesioniștilor, publicului larg, partenerilor?

După părerea mea, perceperea (rolul și poziția) în societate a muzeului se vor defini în timp. Cred însă că, încă de la început, activitatea muzeului ar trebui să aibă anumite caracteristici: constanță, o mare seriozitate, dinamism, deschidere spre actualitate și spre mereu noile procedee și tehnici muzeistice.

Ce fel de muzeu am putea avea: tradițional, inovator, experimental? Cum ne-am putea diferenția de alte instituții similare? Ce caracter inovator sau distinctiv am putea avea?

Din păcate informațiile mele referitoare la câteva din muzeele de arhitectură mai cunoscute (Frankfurt am Main, Copenhaga, Lisabona, Helsinki) se reduc la cele existente pe internet; singura excepție este pariziana *Cité de l'architecture*. Prin urmare opiniile mele se bazează pe aceste informații care pot diferi de realitatea muzeului respectiv.

Cred, însă, că muzeul ar trebui să preia modelul „tradițional”, în ceea ce privește alcătuirea (structura) și principalele funcțiuni: „depozitare” (arhive, fotografii etc.); expoziții (permanente și temporare); cercetare (bibliotecă, bază de date tradițională/catalog și digitală etc.); activități diverse pentru public - de la cele interactive în spațiile muzeului (programe pentru diferite categorii de persoane - de la activități pentru copii și elevi la dezbateri, conferințe, colocvii și congrese) la cele exterioare (tururi ghidate etc.).

Dat fiind începutul existenței muzeului (în comparație cu instituții similare cu durată deja îndelungată a existenței), care presupune o durată necesară pentru încheierea colecțiilor (arhive, bibliotecă etc.), o primă perioadă ar putea fi orientată, în ceea ce privește activitățile cu public, spre perioadele mai recente ale arhitecturii noastre; ex.: arhitectură anilor 1990 ilustrată de arhivele (digitale) ale primelor birouri înființate.

Este foarte dificil a sugera, acum, un anumit profil viitor particular al muzeului. El s-ar putea cristaliza după o perioadă de tatonări inevitabile în orice domeniu al culturii.

3.5.2. Corina Șuteu manager cultural, Insula 42

Ce fel de schimbare am putea să generăm în societate prin acest muzeu? În ce fel am putea să transformăm felul în care publicul se raportează la arhitectură, patrimoniu și spațiul construit?

În continuare, locuitorii orașelor din România, în marea lor majoritate, nu sunt conștienți în ce măsură arhitectură le determina un mod de viață, de locuire și de percepție asupra spațiului în care trăiesc. Spațiul construit este un spațiu formator, e un spațiu de învățare a vecinătății, a libertății de mișcare, a formelor esteticului. Aș spune chiar că este cel mai important spațiu formator, pentru că el va delimita, încă din anii timpurii felul în care „ne desenăm” mediul înconjurător. Altfel vei vedea viață la Veneția și altfel la Varșovia sau la Berlin. Altfel îți vei construi aspirațiile în satul Cristian sau în New York – și asta are foarte mare legătură cu arhitectură, fără să o conștientizăm.

„Cutiile de chibrituri” ale apartamentelor construite în perioada comunistă târzie îți limitează modul de a te plasa în spațiul intim. E cu totul altceva dacă locuiești într-o casă cu grădina și cu vecini care, la rândul lor, întrețin o altfel de relație cu spațiul pe care îl ocupă.

Un muzeu al arhitecturii poate face mai explicite și transparente aceste idei și poate da instrumente de interpretare unui public tânăr legat de viitorul locuirii și al orașelor.

Cui s-ar putea adresa acest muzeu și de ce este important? Care sunt publicurile pe care le putem viza și ce nevoi sau aspirații le adresăm?

Cred că un asemenea muzeu trebuie să se adreseze transgenerațional, dar să aibă o componentă importantă de atractivitate vizuală și de interactivitate ludică. Cu cât va fi mai static, cu atât publicul tânăr va avea o dificultate mai mare să se intereseze de ceea ce este expus. De asemenea, cred că cele trei teme enunțate: patrimoniu, arhitectură și spațiu construit trebuie explicate extrem de creativ în intersecția lor cotidiană pentru un public virgin față de aceste noțiuni. Cu precădere aș orienta muzeul către acest public – neinformați și ignoranți față de importantă conceptului de construcție (arhitectură, design, inginerie). Aș dedica o secțiune specială reconversiei patrimoniului.

Ce fel de muzeu am putea avea: tradițional, inovator, experimental? Cum ne-am putea diferenția de alte instituții similare? Ce caracter inovator sau distinctiv am putea avea?

Aș folosi machete concrete de clădiri existente în București și alte orașe, cu istoria creației lor și cu variatele folosiri care i s-au dat. Un exemplu ar fi *Casă H* din Timișoara, despre care s-a făcut și un film documentar (legendă casei H – Adriana Babeti, ciclul Harta Secretă). Așa cum am spus și mai sus, aș înclina către un muzeu inovator și extrem de interactiv – ceea ce l-ar diferenția de alte muzee din România.

Propun chiar organizarea unor serii de TedX pe temele muzeului în pregătirea lui și, ulterior, în spațiul muzeal. Cred că afilierea cât mai rapid a liceelor din București, cât și realizarea unui trailer despre muzeu și intențiile lui ar fi un mod de seducție pregătitor eficient. O colaborare cu festivalul Urban EYE poate că ar fi interesată în acest sens.

3.5.3. Nicolas Triboi arhitect peisagist, Atelier Foaie Verde

Ce fel de schimbare am putea să generăm în societate prin acest muzeu? În ce fel am putea să transformăm felul în care publicul se raportează la arhitectură, patrimoniu și spațiul construit?

„Un muzeu”, ar trebui să fie mereu implicat în dezbaterele publice legate de patrimoniu, spațiul construit și pentru asta ar trebui să fi locul (fizic, sau virtual/digital) de întâlnire al tuturor specialiștilor. Noi nu reușim să adunăm la o masă Apele Române, administrația drumurilor, Romsilva, OAR, INP, RUR, ASOP, etc. Cred că baza ar trebui să fie niște parteneriate cu toți actorii, cu întâlniri trimes-triale, online, fizic, iar aceste întâlniri să se întâmple și pe teren diverse locuri, urban, rural. Să abordăm probleme legate de betonarea drumurilor sătești, densitatea de râuri, de păduri, de extravilan. Deci, cred că muzeul trebuie să fi bazat pe o întâlnire pluridisciplinară, pe teren cu toți actorii. Poate că muzeul trebuie să fi o masă cu scaune ocupate de diverși actori care au interese comune în o dezbatere împreună.

Cui s-ar putea adresa acest muzeu și de ce este important? Care sunt publicurile pe care le putem viza și ce nevoi sau aspirații le adresăm?

Cred că OAR ar trebui să fie coordonator și să invite la acest muzeu „studii de teren”: ministerele, INP – patrimoniu, RUR – urbaniști, Apele Române – hidro-tehnicieni, Romsilva – gestiune silvică / arii protejate, ASOP – peisagiști. Acest muzeu ar trebui să fie mobil, o caravană, sau 3, și să se deplaseze prin teritoriu și să ceară organizarea de vizite de teren. Prezența pe teren este prea slabă.

Cum am putea să ne dorim să fim percepuți în comunitatea profesională și în societate? La ce imagine sau identitate putem aspira să avem în ochii profesioniștilor, publicului larg, partenerilor?

Răbdare, comunicare și implicare, un manifest pentru implicare! Cred că trebuie să insistăm pe „proces”. De exemplu în Franța, orice proiect începe cu un „COPIL” – Comitet de pilotaj, unde sunt prezenți toți oamenii implicați, instituții, administrație, profesioniști, asociații relevante. Reprezentanții acestui „COPIL”, se întâlnesc des, la fiecare etapă din proiect. Numele mi se pare interesant, pentru că este exact ca la un „copil”, care trebuie crescut în timp, cu răbdare, cu discuții. Noi nu avem capacitatea asta de a comunica, de a merge pe teren, de a analiza problemele și soluțiile împreună. Am rămas blocați la nivel de avizare, „DA” sau „NU”. Publicul larg va fi informat prin rețelele de social media, prin TV locale, și prin cei vizați, implicați. Cred că trebuie să pornim în mod piramidal de „sus în jos”, așa funcționează România, și așa cred că ar putea să creeze un impact important.

Ce fel de muzeu am putea avea: tradițional, inovator, experimental. Cum ne-am putea diferenția de alte instituții similare? Ce caracter inovator sau distinctiv am putea avea?

Un muzeu mobil, ecologic, un muzeu care transformă mediul înconjurător în peisaj demn de a fi iubit, protejat, fotografiat, pictat. Un muzeu care să arate drumul, care să deschidă drumul, pe teren, cu experiențe demne de a fi valorizate, înmulțite, sau demne de a fi criticate, imortalizate. Să ajungem la un observator fotografic unde imortalizăm siturile și revenim să vedem cum au evoluat. Un muzeu cu pictori, fotografii, artiști. Un muzeu care să călătorească încet prin țară, tras de cai, cu popasuri multe unde vom redescoperi, râuri, orașe, conace, drumuri betonate. Un muzeu impertinent, utopic, pentru dezbatere.

4 Concluzii

Una dintre cele mai constante nevoi, exprimate de toate categoriile de respondenți, este cea a existenței unui spațiu centralizat pentru arhivarea patrimoniului arhitectural din România. Arhivele arhitecților dispar odată cu aceștia, iar documentațiile valoroase (planuri, machete, fotografii) sunt pierdute sau rămân inaccesibile.

Prin urmare, muzeul este văzut ca un răspuns instituțional urgent, care să îndeplinească funcții de:

- salvare, colectare și conservare a memoriei profesionale (proiecte, idei, procese, artefacte);
- recuperare a arhivelor istorice ale Institutelor de Proiectare regionale sau ale filiale OAR;
- producție de arhivă vie, prin documentarea activităților curente din arhitectură și urbanism.

Nevoia fundamentală de arhivare și conservare a patrimoniului arhitectural reiese clar din răspunsurile președinților de filiale, ale membrilor OAR și ale celor intervievați, care văd muzeul ca un centru național de documentare și memorie. Astfel, articularea unei **colecții proprii** este privită ca o distincție esențială specifică modelului instituțional de tip muzeu.

Pe lângă arhivare, muzeul este perceput și ca o instituție cu rol educațional major, adresat nu doar profesioniștilor, ci și publicului larg, tinerilor și copiilor. Ideea **educației prin arhitectură** apare recurent în:

- chestionare (ex. ca funcție a muzeului și temă pentru expoziții);
- cafenele publice (unde se discută educația ca vector de democratizare a arhitecturii);
- interviuri (unde se propune integrarea muzeului cu inițiative educaționale active în prezent).

Participanții susțin un muzeu care nu se limitează la expunere, ci care creează contexte de învățare prin ateliere pentru copii, tururi ghidate tematice, programe de mentorat pentru tineri arhitecți, formate digitale accesibile, expuneri explicative, neelitiste, interactive.

Un alt consens major este faptul că dezvoltarea muzeului trebuie să urmeze o strategie realistă, etapizată, pornind de la o formulă flexibilă pe baza unui buget clar și predictibil:

- platformă digitală inițială, cu expoziții online și arhivă accesibilă publicului și cercetătorilor;
- expoziții itinerante și parteneriate cu muzee sau instituții din teritoriu;
- în perspectivă, amenajarea unui spațiu fizic central (preferabil o clădire de patrimoniu reconvertită) și dezvoltarea unei rețele de spații-satelit la nivel național.

Această etapizare și **necesitatea unui format flexibil, accesibil, etapizat** a fost susținută de peste 75% dintre respondenți și este prezentă și în propunerile din interviuri.

O parte consistentă a participanților subliniază că muzeul trebuie să fie mai mult decât o instituție de expunere – el trebuie să fie **un spațiu de dialog interdisciplinar și reflecție critică**, iar exprimările sunt:

- o platformă pentru reflecție critică asupra mediului construit;
- un spațiu de intersecție între arhitectură, artă, sociologie, urbanism, educație;
- un laborator de inovație și co-creație.

În cafenelele publice și interviuri se discută despre muzeu ca: „centru de reflecție și cercetare”; „laborator urban și rural”; „spațiu viu”, generator de idei și practici noi în arhitectură și urbanism.

În general se observă un **angajament ridicat din partea profesioniștilor și a rețelei OAR**. Atât din chestionare cât și din consultările calitative reiese un nivel ridicat de susținere din partea comunității profesionale, care pare să înțeleagă necesitatea unui astfel de muzeu, să fie dispusă să contribuie la conținut, organizare, promovare și să ofere resurse logistice, arhive locale, know-how.

Filialele OAR, în special, sunt văzute nu doar ca susținători, ci ca nuclee de dezvoltare regională ale muzeului, potențiali parteneri pentru expoziții itinerante, colectare de materiale și activare comunitară.

Muzeul are clar o **relevanță socială și cu deschidere către comunități**. Este privit ca o instituție care poate reconecta arhitectura cu societatea, prin:

- promovarea rolului social al arhitectului;
- implicarea comunităților în procesele curatoriale;
- abordarea temelor de locuire, patrimoniu local, sustenabilitate;
- colaborări cu administrația publică, școli, ONG-uri, grupuri civice.

Participanții la procesul de consultare definesc muzeul și ca o agora a dezbaterei publice despre spațiul construit, loc al dialogului între cetățeni, profesioniști, instituții și politicieni.

Deși susținerea pentru un Muzeu de Arhitectură este largă, au fost identificate și **riscuri și vulnerabilități**:

- lipsa unui spațiu permanent dedicat;
- dependența excesivă de finanțare de la OAR sau publică;
- riscul ca muzeul să devină redundant sau necorelat cu inițiative similare existente (anuale, bienale, alte muzee);
- suprapunerea cu atribuțiile OAR și a filialelor sale sau ale altor instituții;
- dificultăți de coordonare națională și de management.
- dezvoltarea unor teme și direcții curatoriale fără a avea asigurat în prealabil o serie de surse de finanțare solide și predictibile.

Participanții vorbesc despre necesitatea unui **plan strategic clar**, cu etapizare, responsabilități, finanțare mixtă și guvernare transparentă (ex. consiliu consultativ interinstituțional).

Având în vedere toate aceste lucruri, tema de concurs curatorial ar trebui să abordeze următoarele principii, conturate în urma consultărilor cu actorii interesați:

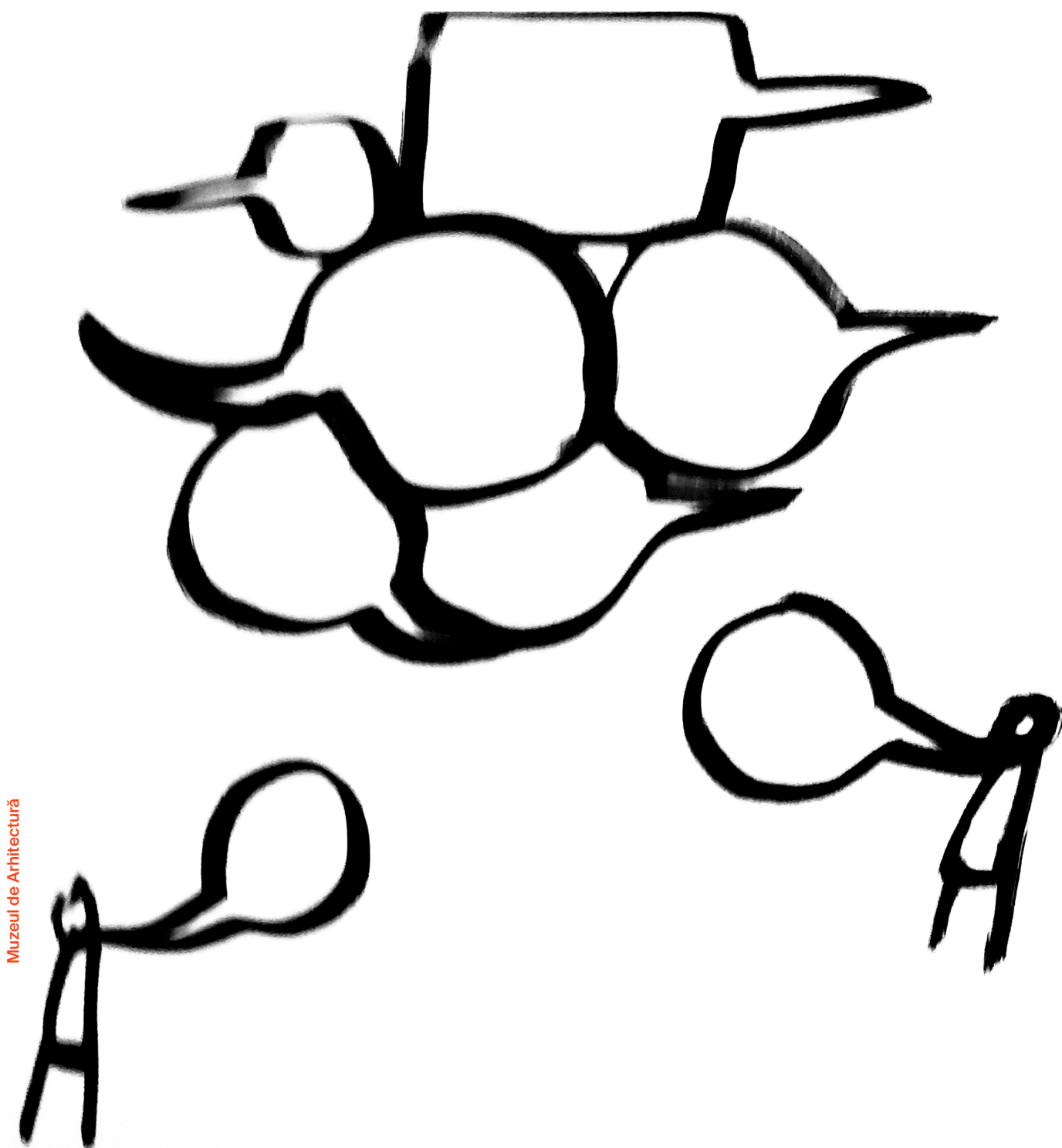
- **Misiune clară:** muzeul trebuie definit ca o instituție cu cel puțin un dublu rol, de arhivare și de activare culturală și comunitară. Tema trebuie să reflecte această dualitate și să solicite o viziune curatorială integrată.
- **Format etapizat și flexibil:** în consultări apare o dezvoltare în trei faze, care poate este bine să fie preluată cumva în temă:
 - platformă digitală + expoziții itinerante;
 - spațiu fizic (ideal într-o clădire de patrimoniu sau o reconversie de spațiu post-industrial);
 - rețea de spații-satelit și colaborări internaționale.

Tema trebuie să permită formate curatoriale diverse: interactive, educaționale, digitale, mobile.

- **Educație și mediere culturală:** un program educațional este esențial: ateliere, tururi, laboratoare. Muzeul trebuie să faciliteze înțelegerea arhitecturii pentru toate categoriile de public.
- **Parteneriate strategice:** tema trebuie să prevadă colaborări cu universități, OAR/UAR, instituții culturale, administrații locale și ONG-uri. Recomandăm includerea unui plan de parteneriate.
- **Obiective clare și etapizare realistă:** recomandăm solicitarea unei viziuni curatoriale coerentă, cu indicatori de impact (educațional, societal, profesional) și un plan operațional etapizat.
- **Inovație și sustenabilitate:** tema ar trebui să stimuleze propuneri inovatoare, ancorate în principii de sustenabilitate: design circular, tehnologii verzi, accesibilitate și resurse open-source.

În procesul de consultare a fost destul de evident că majoritatea participanților, în primă asocierie, mai degrabă văd Muzeul de Arhitectură într-o formă tradițională, cu o colecție proprie și cu un spațiu fizic bine determinat, sau oricum, într-o formă maximală încă de la început. Doar în conversații mai lungi și ghidate, apare înțelegerea faptului că muzeul va porni fără un spațiu fizic și fără resurse suficiente pentru o dezvoltare rapidă. De aceea, multe dintre ideile și opiniile enunțate se referă la situația maximală și e probabil că nu vor putea fi toate adresate în tema de concurs.

Pe lângă principiile de mai sus, credem că în tema de concurs ar trebui să se regăsească clar faptul că perioada de început (3-5 ani) va fi o perioadă de testat formate de funcționare, creștere de capacități ale echipei curatoriale și a celei din partea OAR care se ocupă de muzeu, formare de parteneriate strategice și dezvoltarea unui plan strategic de dezvoltare pentru următorii 10 ani, care să includă și un plan clar de finanțare și autofinanțare.

5.1. Chestionar consultare Filiale OAR

Pentru atingerea acestui obiectiv a fost constituită o echipă formată dintr-un coordonator intern al proiectului, un autor de temă și experți naționali și internaționali în domenii relevante care să contribuie la fundamentarea temei pentru apelul deschis în urma căruia va fi selectată echipa curatorială interdisciplinară.

Etapele principale ale acestui proces în 2025 sunt:

- consultări cu comunitatea profesională și cu actori culturali relevanți | feb. – apr.
- elaborarea temei de apel de către o echipă mixtă de consultanți naționali și internaționali | mai
- pregătirea apelului | mai – iul.
- deschiderea apelului | aug. – oct.
- jurizarea | oct. – nov.
- anunțarea și contractarea echipei curatoriale câștigătoare | nov. – dec.

Prima etapă în procesul de fundamentare a temei apelului deschis o reprezintă consultarea etapizată cu comunitatea profesională, cu actori culturali și instituționali relevanți. Rezultatele procesului de consultare vor fi analizate și integrate în tema de apel pentru programul curatorial al muzeului, de aceea, **contribuția dumneavoastră prin completarea acestui formular este esențială în acest demers.**

Timp de completare: 5 minute

Acest formular este destinat exclusiv președinților filialelor OAR și avem rugămintea să îl completați până pe 3 martie 2025.

Un formular de consultare a membrilor filialelor va fi trimis începând cu 10 martie.

Vă mulțumim!

Notă: Definiția muzeului, adoptată de ICOM (Consiliul Internațional al Muzeelor) în 2022, este următoarea:

Muzeul este o instituție permanentă fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, care cercetează, colecționează, conservă, interpretează și expune patrimoniul material și imaterial. Deschise publicului, accesibile și incluzive, muzeele promovează diversitatea și sustenabilitatea. Acestea operează și comunică în mod etic, profesional și cu ajutorul participării comunităților, oferind experiențe variate de educare, delectare, reflecție și împărtășire a cunoștințelor.

1. Filiala OAR din care faceți parte:

Rolurile muzeului

Cum ați defini rolul pe care va trebui să îl îndeplinească Muzeul de Arhitectură în contextul local actual? Bifați cele mai importante 3 categorii.

- Arhivare – colectarea și conservarea elementelor de patrimoniu profesional, a patrimoniului național de arhitectură și design.
- Relaționare – între profesie și societate.
- Promovare – descrie rolul arhitecților în serviciul societății.
- Reflecție – o platformă pentru diseminare și dialog asupra calității mediului construit.
- Educație – facilitarea experiențelor de învățare prin implicarea comunităților.
- Inovație și cercetare – explorează noi direcții în planificare urbană, arhitectură, materiale și tehnologii sustenabile.
- Implicare – încurajează participarea arhitecților în dezvoltarea comunitară și în procesele de luare a deciziilor pentru un mediu construit de calitate.

Beneficiile Muzeului de Arhitectură

2. Ce beneficii credeți că ar aduce arhitecților lansarea proiectului Muzeului de Arhitectură?
3. Ce beneficii credeți că ar aduce comunităților locale și altor parteneri din societate?

Resurse

4. Cum ați putea contribui și susține pe viitor, din perspectiva filialei OAR, activitatea Muzeului de Arhitectură?

5.2. Chestionar consultare membrii OAR

Muzeul de Arhitectură este un **proiect strategic** al Ordinului Arhitecților din România, avizat favorabil în 2024 de Consiliul Național, cu obiectivul de a construi un program capabil să reafirme **arhitectura ca politică culturală** în context european și să se înscrie în strategia organizației pentru o politică națională de arhitectură.

Pentru atingerea acestui obiectiv a fost constituită o echipă formată dintr-un coordonator intern al proiectului, un autor de temă și experți naționali și internaționali în domenii relevante care să contribuie la fundamentarea temei pentru apelul deschis în urma căruia va fi selectată echipa curatorială interdisciplinară.

Etapele principale ale acestui proces în 2025 sunt:

- consultări cu comunitatea profesională și cu actori culturali relevanți | feb. – apr.
- elaborarea temei de apel de către o echipă mixtă de consultanți naționali și internaționali | mai
- pregătirea apelului | mai – iul.
- deschiderea apelului | aug. – oct.
- jurizarea | oct. – nov.
- anunțarea și contractarea echipei curatoriale câștigătoare | nov. – dec.

Prima etapă în procesul de fundamentare a temei apelului deschis o reprezintă consultarea etapizată cu comunitatea profesională, cu actori culturali și instituționali relevanți. Rezultatele procesului de consultare vor fi analizate și integrate în tema de apel pentru programul curatorial al muzeului, de aceea, **contribuția dumneavoastră prin completarea acestui formular este esențială** în acest demers.

Timp de completare: 10 minute

Vă rugăm să completați chestionarul **până pe 30 martie 2025**.

Vă mulțumim pentru participare!

Notă: Definiția muzeului, adoptată de ICOM (Consiliul Internațional al Muzeelor) în 2022, este următoarea:

Muzeul este o instituție permanentă fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, care cercetează, colecționează, conservă, interpretează și expune patrimoniul material și imaterial. Deschise publicului, accesibile și incluzive, muzeele promovează diversitatea și sustenabilitatea. Acestea operează și comunică în mod etic, profesional și cu ajutorul participării comunităților, oferind experiențe variate de educare, delectare, reflecție și împărtășire a cunoștințelor.

1. Date generale

1.1. Care este profilul activității dvs. în domeniul arhitecturii? (alegeți una sau mai multe opțiuni)

- Arhitect proiectant
- Urbanist
- Cadru didactic în învățământul superior
- Cercetător în domeniul arhitecturii
- Activez în conservarea și restaurarea patrimoniului
- Activez în peisagistică
- Activez în design și amenajări interioare
- Activez în administrația publică
- Activez în structurile de conducere ale OAR
- Activez în societatea civilă (grup civic, ONG)
- Altceva (specificați)

1.2. Din ce filială OAR faceți parte? (alegeți una)

- Alba
- Arad
- Argeș
- Bacău – Neamț
- Bihor
- Brașov – Covasna – Harghita
- București
- Dobrogea
- Dunărea de Jos
- Hunedoara
- Iași
- Muntenia Sud-Est
- Muntenia Vest
- Mureș
- Nord-Est
- Nord-Vest
- Oltenia
- Prahova
- Satu Mare
- Sibiu - Vâlcea
- Timiș
- Transilvania

2. Rolul și funcțiile muzeului

2.1. Care credeți că ar trebui să fie principalele roluri ale Muzeului Arhitecturii? (alegeți 3 opțiuni prioritare)

- Arhivare – colectarea și conservarea elementelor de patrimoniu profesional, a patrimoniului național de arhitectură și design.
- Relaționare – între profesie și societate.
- Promovare – descrie rolul arhitecților în serviciul societății.
- Reflecție – o platformă pentru diseminare și dialog asupra calității mediului construit.
- Educație – facilitarea experiențelor de învățare prin implicarea comunităților.
- Inovație și cercetare – explorează noi direcții în planificare urbană, arhitectură, materiale și tehnologii sustenabile.

- Implicare – încurajează participarea arhitecților în dezvoltarea comunitară și în procesele de luare a deciziilor pentru un mediu construit de calitate.
- Altele (specificați)

2.2. Ce teme credeți că ar trebui să fie incluse în expozițiile permanente?
(alegeți 3 opțiuni prioritare)

- Patrimoniu arhitectural
- Arhitectura vernaculară și tradițională
- Arhitectura modernă și contemporană
- Planificare urbană și dezvoltare durabilă
- Tehnologie și inovație în arhitectură
- Arhitectură și reziliența climatică
- Amenajări de spații publice
- Design de obiect și amenajări interioare
- Altceva (specificați)

2.3. Ce activități credeți că ar trebui să includă muzeul?
(alegeți toate opțiunile relevante)

- Expoziții permanente și temporare
- Ateliere de dezvoltare pentru profesioniști și studenți
- Dezbateri și conferințe
- Bibliotecă/ arhivă de documentare
- Tururi ghidate pentru publicul larg
- Proiecte educaționale pentru copii și tineri
- Altceva (specificați)

3. Format, loc/amplasament, etapizare

3.1. În ce format considerați că ar trebui să funcționeze Muzeul de Arhitectură? (alegeți o opțiune)

- Într-un spațiu fizic, într-o clădire dedicată.
- Un format digital interactiv.
- Un model hibrid (expoziții fizice și platformă online).
- O serie de colecții și expoziții itinerante.
- Altfel (vă rugăm să specificați)

3.2. Dacă ar fi un spațiu fizic, ce tip de loc ar fi potrivit? (alegeți o opțiune)

- Clădire nouă, proiectată special.
- Conversia unei clădiri de patrimoniu.
- Expoziții și activități găzduite în diverse spații.
- Expoziții temporare în diverse orașe.
- Nu consider necesar un spațiu fizic.
- Altul (vă rugăm să specificați)

3.3. Dat fiind că dezvoltarea unui asemenea muzeu ia timp, cum vedeți etapizarea lui? (răspuns unic)

- Funcționare digitală inițială, urmată de dezvoltarea unui spațiu fizic ulterior.
- Construcția unui spațiu fizic dedicat din start, fără o fază intermediară.
- Parteneriate cu alte muzee și instituții culturale, pentru expuneri integrate în diverse spații înainte de a dispune de un spațiu propriu.
- Altă variantă (vă rugăm să specificați)

4. Finanțare, parteneriate și implicare

4.1. Care ar trebui să fie principalele surse de finanțare pentru muzeu? *(alegeți 3 opțiuni prioritare)*

- Timbrul de arhitectură.
- Finanțare publică (fonduri guvernamentale și locale).
- Fonduri europene pentru cultură și patrimoniu.
- Sponsorizări din partea companiilor private.
- Donații din partea publicului și a comunității profesionale.
- Finanțări de la fundații culturale naționale și internaționale.
- Taxe de acces și activități plătite în muzeu.
- Comercializarea de produse și publicații legate de arhitectură.
- Altceva? (vă rugăm să specificați)

4.2. Ați fi interesat să contribuiți la dezvoltarea muzeului prin: *(alegeți toate opțiunile relevante)*

- Propuneri de conținut pentru expoziții.
- Organizarea de evenimente și ateliere.
- Cercetare și documentare.
- Susținere financiară/ sponsorizare.
- Donare de materiale de arhivă și patrimoniu.
- Voluntariat pentru activitățile muzeului.
- Nu sunt interesat să mă implic activ.
- Altele? (vă rugăm să specificați)

4.3. Ce parteneriate considerați că ar fi esențiale pentru dezvoltarea muzeului? *(alegeți 5 opțiuni relevante)*

- Cu universitățile de arhitectură.
- Cu alte muzee.
- Cu institute de cercetare și centre de inovare.
- Cu instituții culturale publice locale și naționale.
- Cu administrația locală și națională.
- Cu mediul de afaceri și companii din domeniul construcțiilor și designului.
- Cu organizații non-guvernamentale și grupuri civice implicate în protejarea patrimoniului și dezvoltarea orașelor.
- Cu artiști, designeri, antropologi, mediatorii culturali pentru colaborări interdisciplinare.
- Cu instituții internaționale din domeniul arhitecturii și urbanismului.
- Altceva? (vă rugăm să specificați)

5. Ce denumire credeți că ar trebui să aibă viitorul muzeu: *(răspuns liber)*

6. Dacă este ceva ce nu a fost atins, referitor la Muzeul de Arhitectură, și vreți să adăugați: *(răspuns liber)*

5.3. Agenda atelierului – cafenea publică cu organizatorii de anuale și bienale OAR

Consultare | Muzeul de Arhitectură
Agendă
Viscri, 22 martie 2025

9:30–10:00	Bun venit și prezentări
10:00–10:20	Prezentare Muzeul de Arhitectură
10:20–10:30	Prezentare proces de lucru în grupuri
10:30–11:25	Viziune și Misiune pentru Muzeul de Arhitectură Lucru în 4 grupuri pentru a completa viziunea și misiunea propuse, într-un proces facilitat.
11:25–11:45	Pauză de cafea
11:45–13:00	Rolurile și Temele/Activitățile Muzeului de Arhitectură Lucru în 4 grupuri, pe metodologia de cafenea publică: la 2 mese se discută rolurile muzeului, la celelalte 2 mese se discută temele/activitățile muzeului. După o rundă de discuții de 25 de minute grupurile se mută la cealaltă temă de discuție. La final se face o prezentare a concluziilor reieșite din discuțiile de la fiecare masă.
13:00–14:00	Prânz
14:00–15:10	Rolul Muzeului de Arhitectură în ecosistem: relația cu Anualele, Bienalele și alte proiecte culturale ale filialelor Lucru în 4 grupuri, într-un proces facilitat.
15:10–15:25	Pauză de cafea
15:25–16:20	Etapizare & Amplasare și Oportunități & Riscuri pentru Muzeul de Arhitectură Lucru în 4 grupuri, pe metodologia de cafenea publică: la 2 mese se discută etapizarea și amplasarea/localizarea muzeului, la celelalte 2 mese se discută oportunitățile și riscurile muzeului. După o rundă de discuții de 25 de minute grupurile se mută la cealaltă temă de discuție. La final se face o prezentare a concluziilor reieșite din discuțiile de la fiecare masă.
16:20–16:45	Concluzii, care sunt pașii următori și încheiere

5.4. Agenda cafenelei publice din București cu parteneri culturali și profesioniști

Consultare | Muzeul de Arhitectură
Agendă
București, 5 aprilie 2025, Casa Mincu

10:30-10:50	Bun venit + cine stă azi în jurul meselor Prezentare Muzeul de Arhitectură
10:50-11:00	Explicare proces de conversații în grupuri, organizat după metoda cafenelei publice (World Café) Găzduim conversații cu sens la 4 mese, în grupuri de maxim 5-6 persoane, pentru 4 runde a câte 30 de minute. După 30 de minute de conversație la o masă, participanții se mută la alta pentru următoarele 30 de minute. Și tot așa timp de 4 runde, astfel încât toți participanții trec pe la toate temele de discuție. La fiecare masă există o gazdă a conversației care ghidează conversația, asigurându-se că participanții se simt confortabil, că toți au ocazia să contribuie și că ideile principale sunt captate clar. Temele de conversație de la cele 4 mese sunt: <ul style="list-style-type: none">■ Rolurile muzeului și grupurile de public pe care să le adreseze■ Temele și activitățile muzeului■ Relația cu rețeaua de parteneri culturali■ Amplasamentul muzeului La final gazdele meselor fac o prezentare a concluziilor reieșite din discuțiile de la fiecare masă.
11:00-12:00	Primele 2 runde de conversație de câte 30 de minute
12:00-12:30	<i>Pauză</i>
12:30-13:30	Ultimele 2 runde de conversație de câte 30 de minute
13:30-14:10	Prezentarea sintezei conversațiilor de la cele 4 mese de lucru (5-7 minute/masă = 20-30 minute) Încheiere și follow-up.
14:10	<i>Prânz împreună</i>

5.5. Ghid de interviu semistrukturat

Vă mulțumim că ați acceptat să participați la acest interviu, parte dintr-un proces de consultare mai larg. Interviuul va dura aproximativ 45–60 de minute și ne ajută să înțelegem în profunzime așteptările, ideile și nevoile din jurul dezvoltării temei de concurs de program curatorial pentru Muzeul de Arhitectură, proiect strategic al Ordinului Arhitecților din România.

Notă: Definiția muzeului, adoptată de ICOM (Consiliul Internațional al Muzeelor) în 2022:

„Muzeul este o instituție permanentă fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, care cercetează, colecționează, conservă, interpretează și expune patrimoniul material și imaterial. Deschise publicului, accesibile și incluzive, muzeele promovează diversitatea și sustenabilitatea. Acestea operează și comunică în mod etic, profesional și cu ajutorul participării comunităților, oferind experiențe variate de educare, delectare, reflecție și împărtășire a cunoștințelor.”

1. Percepția generală și relevanța muzeului

- Care este, din perspectiva dumneavoastră, misiunea unui Muzeu de Arhitectură în contextul de astăzi?
- Muzeu sau altă formă de instituție?
- Credeți că există un gol în peisajul cultural actual care ar trebui acoperit de o astfel de instituție?
- Cine ar trebui să fie publicul principal al acestui muzeu?

2. Viziune și misiune

- Dacă ați descrie într-o frază **viziunea** acestui muzeu, cum ar suna?
- Care credeți că ar trebui să fie **misiunea** principală a muzeului în societatea românească actuală?
- Ce diferențe ar trebui să aibă față de alte muzee? Cum s-ar distinge în peisajul cultural local și internațional?
- Ce valori ar trebui să ghideze activitatea acestui muzeu? (ex: accesibilitate, dialog, interdisciplinaritate, sustenabilitate etc.)

3. Roluri și funcții ale muzeului

- Ce funcții sau roluri vi se par esențiale pentru muzeu?
- Cum ar putea muzeul să faciliteze relația între profesioniști și producția de arhitectură pe de o parte și publicul larg pe de altă parte?
- Ce rol ar putea avea în raport cu mediul profesional (arhitecți, urbanisti, designeri)?
- Dar în raport cu comunitățile, locuitorii, utilizatorii?

4. Conținut: colecții și expoziții

- Ce teme ar trebui să orienteze colecțiile/expozițiile permanente?
- Ce teme v-ar interesa în expoziții temporare? Ce considerați important în raport cu publicul?

5. Activități și interacțiune cu publicul

- Ce tipuri de activități considerați că ar trebui să găzduiască muzeul?
- Cum ar trebui să fie muzeul pentru a atrage un public divers – inclusiv tineri, copii, nespecialiști?

6. Format și spațiu

- Ce format vi se pare cel mai potrivit? (fizic, digital, hibrid?)
- Cum ați descrie un spațiu/spații ideal/e pentru muzeu? (funcțional, atmosferă, amplasare)
- Dar în contextul dat, o instituție fără spațiu permanent?
- Ce etapizare a dezvoltării muzeului considerați realistă și eficientă?

7. Finanțare și parteneriate

- Care ar trebui să fie principalele surse de finanțare?
- Ce tipuri de parteneriate credeți că sunt esențiale pentru dezvoltarea și funcționarea muzeului?
- Cum ați vedea implicarea sectorului privat sau a mediului universitar?

8. Implicare profesională

- În ce măsură v-ar interesa să contribuiți la dezvoltarea muzeului (conținut, evenimente, cercetare, arhivare etc.)?
- Ce expertiză sau resurse credeți că ați putea oferi sau mobiliza?
- Cum ar putea fi construită o comunitate în jurul muzeului?

9. Identitate și comunicare: ce fel de muzeu?

- Ce nume ați propune pentru acest muzeu? Ce ar trebui să transmită?
- Cum ați vrea să fie perceput de către public? (imaginar, ton, stil, deschidere)
- Ce instrumente de comunicare/public engagement credeți că ar funcționa?

10. Întrebări finale

- Ce riscuri sau obstacole ar trebui evitate în procesul de definitivare a temei concursului?
- Există exemple de muzee sau inițiative care v-au inspirat?
- Este ceva ce nu am discutat și considerați important în conturarea temei pentru muzeu?

5.6. Întrebări de ghidaj pentru declarațiile despre muzeu

Ce fel de schimbare dorim să generăm în societate prin acest muzeu? În ce fel vrem să transformăm felul în care publicul se raportează la arhitectură, patrimoniu și spațiul construit?

Cui se adresează acest muzeu și de ce este important? Care sunt publicurile vizate și ce nevoi sau aspirații le adresăm?

Cum vrem să fim percepuți în comunitatea profesională și în societate? Ce imagine sau identitate aspirăm să avem în ochii profesioniștilor, publicului larg, partenerilor?

Ce fel de muzeu vrem să fim: tradițional, inovator, experimental? Cum ne diferențiem de alte instituții similare? Ce caracter inovator sau distinctiv avem?

